

EL MIRALL

Núm. 199

3 EUR

Dossier
*Les eleccions al
Parlament Europeu*

Opinió

*Joan Guasp,
Joan F. Mira,
l'ànima, l'embrió
i el sentit comú*

Entrevista
Jaume Garau

Itineraris
El camí dels Cingles

Art

Llibres

Cinefàgia

7 DE JUNY

ELECCIONS EUROPEES

7 de juny 2009

Eleccions
europées
TU DECIDEIXES

GOVERN
de les ILLES
BALEARS.

www.illesbalears.cat

Conselleria de
Comerç, Indústria
i Energia

Centre
Balears Europa

Direcció General
de Fons Europeus

EL MIRALL

EDITORIAL	
EUROPA I LES EUROPEES	4
DOSSIER	
LES ELECCIONS AL PARLAMENT EUROPEU	5
OPINIÓ	
JOAN GUASP	18
ENTREVISTA	
ESTHER BALAGUER: JAUME GARAU	20
MISCEL·LÀNIA	
JAUME LLADÓ	30
EL SEMÀFOR	
OFICINA DELS DRETS LINGÜÍSTICS	34
LLIBRES	
BIEL MESQUIDA	36
ART	
JOSEP MARIA ALAMINOS. ADDAYA: 5 ANYS	40
ITINERARIS	
GASPAR VALERO. EL CAMÍ DELS CINGLES	44
CINEFÀGIA	
MATÍAS VALLÉS. EL FINAL FELIÇ ÉS OBLIGATORI, SEGONS WITTGENSTEIN	48

Universitat de les
Illes Balears
Servei de Biblioteca i
Documentació

EL MIRALL

REVISTA CULTURAL
Juny de 2009 · Núm. 199

Edita:
OBRA CULTURAL BALEAR

Publica:
Associació EL MIRALL
C/ del Pare Bartomeu Pou, 31, bxs.
07003 Palma

Adreça electrònica:
<http://www.ocb.cat>
comunicacio@ocb.cat

President:
Jaume Lladó

Director:
Josep Melià

Cap de redacció:
Esther Balaguer

Consell editorial:
Jaume Lladó
Josep Melià
Pere Bueno
Joan Guasp
Joan Miquel Chacon
Gabriel Matas
Macià Calafat

Publicitat:
Santi Adrover

Producció, administració
i publicitat:
Tel.: 971 72 59 37
Telefax: 971 71 93 85
Apartat de correus 179
07080 Palma

Delegació a Barcelona:
Omnium Cultural
C/ de la Diputació, 276 pral.
08009 Barcelona

Delegació a València:
Acció Cultural del País Valencià
C/ del Baró de Càrcer, 37
46001 València

Els articles publicats en
aquesta revista expressen
únicament l'opinió
dels autors.

Disseny
Marco Spinazzola

Maquetació i fotocomposició
Ecogràfic

Impressió
Xisco Arts Gràfiques
C/ del Baix Riera, 1-A, Palma
Tel. 971 475754

Dipòsit legal
PM 10-1987

UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

5109743439

Europa i les europees

Editorial

Dia 7 de juny es faran, seguint la periodicitat fixada, les eleccions al Parlament Europeu. Una convocatòria plena de preguntes sense resposta perquè allò més probable que succeeixi és que hi hagi una participació baixíssima, és a dir, el silenci i l'apatia com a resposta. No hauríem de confondre aquesta enorme abstenció amb una desafecció cap el projecte europeu. La Unió Europea és una història reeixida i amb èxit. La pau, la col·laboració entre Estats que tradicionalment s'havien fet la guerra, la desaparició de fronteres, la generació d'un gran actor mundial, l'euro que dona aixopluc davant les tempestes econòmiques, un gran benestar durant un llarg període de temps... Lògicament, en aquesta història reeixida hi ha coses que no s'han fet bé i que s'han de revisar. I lògicament hi ha reptes que s'han d'afrontar. Sigui com vulgui, les eleccions al Parlament no són un plebiscit sobre els fonaments de la Unió; ni tan sols era un plebiscit sobre aquesta qüestió la *non nata* i mal anomenada Constitució Europea.

I un dels problemes que provoca més abstenció és, precisament, la complexitat d'explicar l'objecte de sufragi. L'estructura institucional de la Unió es troba dominada pels Estats membres, i el Parlament Europeu no és un autèntic legislatiu tal com el coneixem a les nostres contrades. El paper subaltern i secundari del Parlament dins l'entramat europeu és un condicionament de gran pes perquè hi pugui haver un engrescament destacable. Si a aquest paper hi afegim un desencís generalitzat cap a l'activitat política, aleshores, segurament tindrem les dues gran raons explicatives de la deserció.

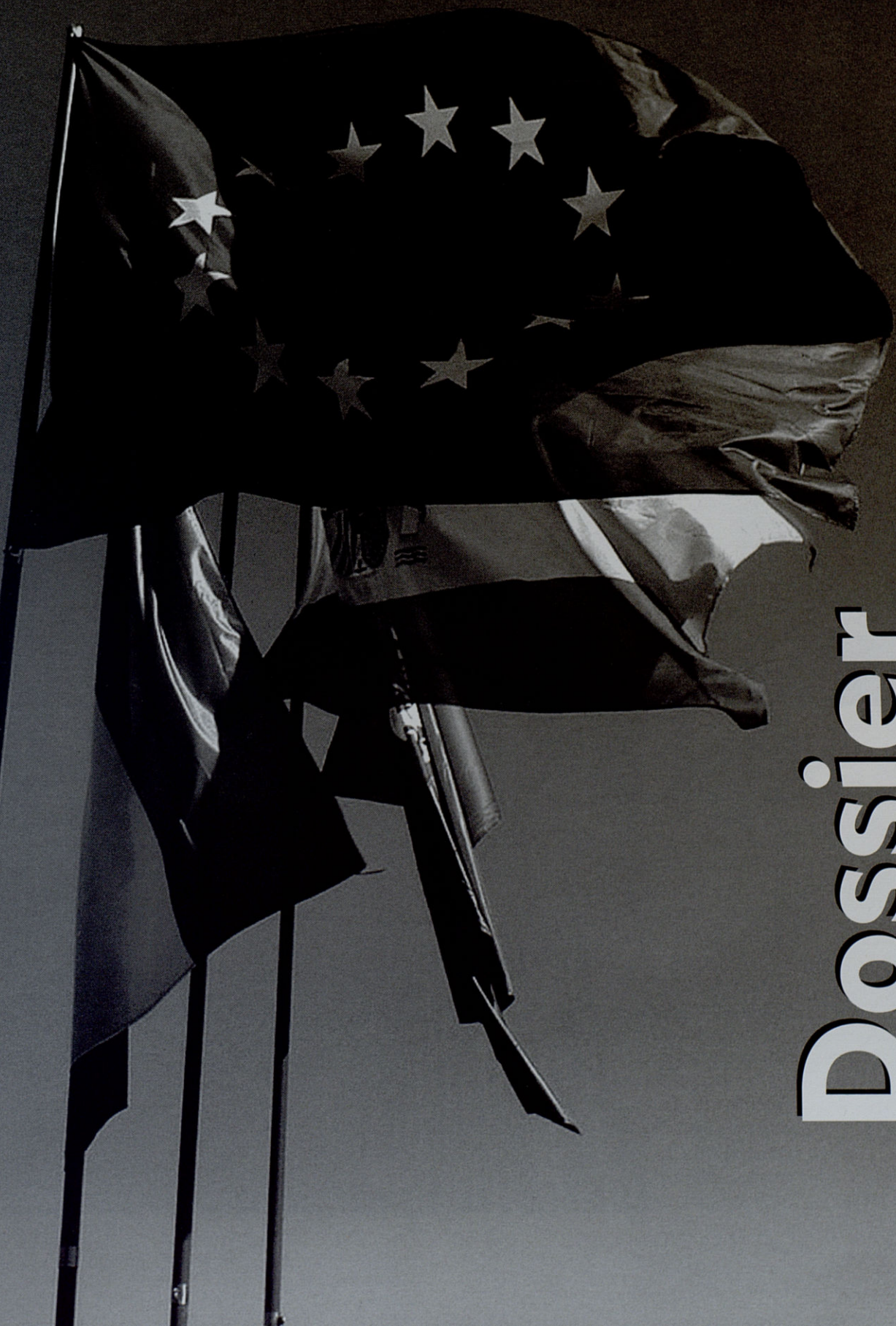
Si això és així tampoc no es poden negar dues realitats que cal constatar. La primera realitat es podria simplificar parafrasejant allò de: pots passar de la política, però la política no passarà de tu. En aquest cas la cosa seria: pots passar d'Europa, però Europa no passarà de tu. Perquè per més complexa que sigui l'estructura institucional i per més peculiars que siguin les atribucions del Parlament, allò cert és que allà es cuinen decisions i iniciatives que ens acabaran afectant. En política agrària, en què els exemples són tan nombrosos i coneguts que ni fa falta concretar; en cultura popular, com ha demostrat el tema dels correfocs; en matèria de planificació urbana i establiment de grans superfícies comercials, com demostra la coneguda Directiva de serveis... Ens hi jugam molt més del que a primera vista pugui semblar i, per tant, és lògic que hi participem en la mesura que el propi sistema ens habilita.

La segona realitat és que aquestes eleccions, com totes les eleccions, seran aprofitades per fer-hi lectures de política nacional o estatal. Per molt que totes les cròniques comencin advertint que els resultats no es poden traslladar, de ben segur que la translació serà constant i, en conseqüència, la política diària d'aquí es veurà parcialment condicionada pels resultats europeus. De fet, aquesta confusió ja es dona de bon començament des del moment en què els dos grans partits estatals plantegen les eleccions, no en clau europea, com podria semblar que pertoca, sinó en clau espanyola i, en menor mesura, en clau balear. Alguns fins i tot parlen de primàries. És evident que el risc d'aquest pensament no tan sols és pervertir el debat que posa a veredicta dels ciutadans, sinó que a més torna a reduir les opcions a aquest bipartidisme que tan poc té a veure amb la proporcionalitat i amb el pluralisme que, en teoria, caracteritzen la manera de vehicular la representació de les persones i les societats.

Europa és un procés, per definició inacabat, *in fieri*. És un procés que es va fent. Certament, aquestes eleccions no seran determinants per al projecte, però sí que són un element més d'aquesta construcció, la qual, molt sovint, contemplam, analitzam i criticam sense la perspectiva i la contextualització imprescindibles. I aquest element dins aquest projecte més general no hauria de quedar reduït a un segon pla i subvertida la seva essència per interessos partidistes de curta volada.

Les eleccions al Parlament Europeu

Dossier

Europa, Europa...

ROGER GOTARREDONA FIOI

**El proper 7 de juny es
fan eleccions al
Parlament Europeu;
de fet, les primeres
ençà de l'aprovació de
la Constitució Europea
i l'entrada en vigor del
Tractat de Lisboa.**

Tots nosaltres, com a ciutadans de les Illes Balears i europeus, en conseqüència, estam cridats a exercir el nostre dret a vot. Les diferents opcions polítiques se'ns adrecen per guanyar-se la nostra confiança i ocupar un escó en el que és el segon parlament democràtic més gran del món, després de l'indi, i sense cap mena de dubte, el que més pobles i cultures representa. És clar que el primer que un elector conscient ha de saber, o almenys ho hauria d'intentar, és conèixer el perquè d'aquestes eleccions; què es allò que es decideix *allà*, i, en qualsevol cas, quin profit en treu ell, i tots nosaltres, com a administrats. Tanmateix, sembla que aquestes incògnites o no estan prou resoltes o, ai las, ni tan sols se les planteja la gran majoria dels

ciutadans, atès que la previsió de vot és d'una mitjana que està per sota del 30% de participació, segons dades de l'Eurobaròmetre d'abril. En el cas espanyol, aquestes dades se situen per sota del 27%, però és que en casos com Polònia arriben just al 16%. Vaja que, d'entusiasme, no en generen d'allò més. De manera justificada o no, sembla que bona part de la població europea percep aquestes eleccions com uns comicis de segon nivell, a *lot of lightyears*, que dirien en anglès, entre el ciutadà i la mola burocràtica. En qualsevol cas, i a petició de la direcció de la revista, hem intentat contextualitzar-les en el cas de les Illes Balears i en l'apriorisme, com a lector d'EL MIRALL, de ciutadans preocupats i conscienciats en la preservació de la

nostra llengua i cultura, i també dels mecanismes d'autogovern del nostre poble. A partir d'aquí, quina podria ser la nostra actitud envers aquesta cita electoral del 9 de maig?

A mig camí entre la vocació i la devoció, és cert que històricament el pensament polític nacionalista ha vist en Europa un camp per sortir de l'atàvica claustrofòbia de l'Estat, i se l'ha intuïda, més que no pas vista, com un futur i potencial camp de projecció identitària. De fet, des de les formulacions inicials del mallorquinisme, aquest sovint es va proclamar europeista. És l'historiador Gori Mir mateix que ja recull escrits de 1929 de Joan Estelrich, i publicats a l'emblemà-

tica revista *La Nostra Terra*, en què reclama la necessària «internacionalització de les minories nacionals», i encaixar-les en una «Federació Europea de base liberal, nacionalística i corporativa, basada en convivències econòmiques». Des d'aleshores i en l'evolució successiva del nacionalisme mallorquí, aquest sembla que s'ha declarat pro europeu (que no sempre és sinònim de pro Unió Europea, però això formaria part d'un altre debat). Probablement, s'ha interpretat que un projecte supranacional basat en la diferència podria superar la tradicional incomprensió (i sovint hostilitat) que des del centralisme espanyol han manifestat cap al binomi ideològic entre

nacionalisme i europeisme, talment un impossible. I això particularment sempre m'ha xocat, car no deixa de ser curiós que un projecte com l'europeu, que neix sobre el respecte a la diversitat, sigui qüestionat respecte d'aquelles formulacions polítiques fonamentades precisament en el respecte a la diferència. Però, de fet, també m'és difícil imaginar que un infame «*Que inventen ellos!*», pronunciat per Unamuno, fos celebrat aquí en comptes d'allà. En general, els que manifestam un cert compromís en la defensa i la promoció dels nostres trets identitàris hem patit que el que hauria de ser enriquiment cultural i orgull, com passa a altres estats europeus com Bèlgica, Suè-

cia, Finlàndia, Holanda, aquí siguiu sovint criminalitzat. Si, en general, pensam que Europa pot ser una finestra oberta al món, és ben cert que també hauríem de pensar en qui gestiona aquesta confiança bestreta temporalment, és a dir, les opcions electorals. I aquí succeeix una cosa ben curiosa, ja que el Govern espanyol decidí que per a les eleccions europees la circumscripció havia de ser única, això vol dir proporcionalitat directa a tot l'Estat. I aquesta decisió, i crec que a ningú no se li escapa, té una clara i malèvola intenció jacobinista d'impulsar els partits espanyols i espanyolistes amb centre de decisió a Madrid, baldament siguin molt minoritaris, com Izquierda Unida o el Rosa Díez Party. La segona part d'aquesta maniobra de manipulació electoral és castigar els nacionalistes, que just estan implantats, lògicament, als seus territoris. Partits de govern i majoritaris, com CiU, PNV o Coalición Canaria, són obligats a bastir una política de pactes per poder accedir als escons del Parlament Europeu. Amb aquest fet, l'hàbil lector d'aquest article ja pot intuir quines són les formulacions polítiques que fan por al centralisme, o les que fan de bon complement del bipartidisme PP i PSOE, talment els anys més *gloriosos* de la Restauració espanyola. Aquesta aplicació normativa a l'espanyola provoca coalicions puntuals o estratègiques –depèn de cada cas– que donen un color diferent al mapa electoral. Així tenim: a) per una banda, les principals propostes sucursalistes: PP, PSOE, Izquierda Unida/PCE + Rosa Díez/Brunete mediàtica, i b) les nacionalistes representades per Unió Mallorquina emmarcada a la Coalició per Europa (amb CiU, PNV, Coalición Canaria i Unió Menorquina), i la d'Entesa per Mallorca + ERC (conjuntament amb BNG i Aralar). Sembla que aquesta serà la tria. Però, per fer què? Entre altres coses, supòs, per mirar un mapa i entendre el que és obvi: el camí més curt per anar a Brussel·les és el directe, no per Madrid.

Pensem que aspectes com les polítiques duaneres, i la repercussió que tenen en els mercats i en els productes propis, i l'establiment de les normes de la competència, de polítiques d'importacions i exportacions de mercaderies, de les entrades de productes agropecuaris i manufacturats de tercers països..., són competència de la Unió Europea. I, avui en dia, en què es competeix de manera global en un mercat mundial, no tenir canals de

participació directa a les decisions i institucions comunitàries provoca vulnerabilitat i dependència, ja que descuidar les variables que incideixen en el teixit productiu propi, i que les empreses perdin competitivitat, és la pitjor política de benestar social. També hauríem de tenir en compte a l'hora de votar qui serà el que vetllarà els fons i les polítiques per combatre els efectes negatius de la insularitat. A tall d'exemple, el resultat de la legisla-

tura passada, en paraules i dades del director general de Fons Europeus, Jaume Garau, ha estat: més de 600 milions d'euros a les Canàries i... 0 («cero patatero») a les Illes Balears. Magnífica gestió. Tenir representants compromesos amb el país implica (o hauria d'implicar) tenir veu pròpia i directa, ja que pot ser que sigui l'única manera de participar en decisions que ens afecten, com ara el pla operatiu FEDER, que inverteix més de 16 milions

d'euros en finançament de pimes per impulsar el teixit industrial i productiu; els fons URBAN, que suposen un 10% del finançament per al desenvolupament local i urbà; l'FSE per a formació i inserció laboral, que gestiona a les Balears 38 milions d'euros; el FEOGA, sobre medi ambient i agricultura, que té un finançament de prop de 44 milions d'euros; etc. I així en molts de temes. En definitiva, eleccions per a un

Parlament en què es decideixen coses que ens afecten. Els intel·ligents lectors d'EL MIRALL sabran valorar qui és mereixedor de la nostra confiança per disposar d'un viatge amb totes les despeses pagades a Brussel·les. Almenys, que s'ho guanyin, no us ho sembla?

***Roger Gotarredona Fiol és professor d'Economia de l'Empresa de la UIB.**

Per l'Europa plural... amb criteri i responsabilitat

JOAN CARLES VERD

**Arribat el moment,
s'ha d'escollir, i això
s'ha de fer amb criteri
i responsabilitat.
El que demanam a un
votant qualsevol ens
ho hem aplicat a
nosaltres mateixos.**

UM ha triat Coalició per Europa amb el bon criteri de compartir projecte amb els partits nacionalistes referents a cada territori de l'Estat i amb la responsabilitat de defensar propostes que ens ajudin a superar un moment tan delicat com el que vivim. Han estat i són els dos grans conceptes que hem prioritzat per a aquestes eleccions europees a l'hora d'escollir companys de viatge. De manera resumida, per nosaltres són uns comicis que vertebrin el discurs polític en dues idees clares: la defensa de la nostra identitat com a país i la capacitat que tenim per aportar propostes que millorin la situació econòmica dels nostres territoris. Anem per parts.

La identitat de país s'ha convertit en un element de defensa essencial dins una Europa que entenem que és i serà plural o difícilment

serà. Creiem en la convivència de les diferents cultures, llengües o tradicions, que sovint queden diluïdes dins l'Europa dels Estats burocràtics. Coalició per Europa i UM es presenten per defensar al Parlament Europeu uns trets característics que ens defineixen com a nacionalitat.

Aquesta part del discurs ens du, de manera inevitable però amb orgull i satisfacció, a la defensa de la llengua catalana. Volem que el català sigui llengua oficial a Europa i basam la proposta en termes de quantitat (més 10 milions de catalanoparlants) i en termes de qualitat (la gran producció literària que es fa en la nostra llengua). Són dos arguments que, si bé s'han repetit sense gaire èxit fins al moment, continuaran vigents i amb més força que mai. Ni la manca de cas per part d'alguns estaments, ni els obstacles premeditats dels partits espanyols rebaixaran la lluita per posar la nostra llengua en el lloc que li correspon. El català és identitat de país, i aquesta és, com he dit abans, part del discurs que farem en aquests comicis.

Voldria acabar aquest apartat, centrat en els discurs identitari, parlant de com és d'important rompre aquest bipartidisme del PP i el PSOE. La formacions polítiques que representam Coalició per Europa som la tercera força de l'Estat i ens presentam com una alternativa real a l'enfrontament Zapatero-Rajoy, el qual es fa en clau de nacionalisme espanyol. Aquest enfrontament no persegueix arribar a Brussel·les amb les millors propostes per fer un Estat més plural, més respectuós amb la

Unió Mallorquina

diversitat o més efectiu davant la crisi econòmica. Només cerca posicionar socialistes i conservadors amb vista als propers comicis estatals. Nosaltres per Europa entenem una altra cosa.

L'economia és la segona part del nostre discurs polític. Aquests comicis europeus arriben dins un context de crisi, de preocupació entre els ciutadans per la constant pèrdua de llocs de feina. Des d'UM farem una defensa del nostre aeroport com una infraestructura clau per la competiti-

vitat de la nostra principal indústria: el turisme. En la defensa de Son Sant Joan no deixarem de part el Port de Palma. Volem que sigui un referent logístic al Mediterrani sobretot pensat en el turisme de creuers. L'aposta de futur també passa per una ferma defensa de la formació i aprofitar el nou mapa universitari que ens ofereix Bolonya per convertir la UIB en un referent en estudis i investigació en àrees tan importants com turisme, telemàtica o infermeria.

A tall de conclusió, diré que UM es

presenta en aquests comicis com una alternativa real a les forces estatals, com un referent del nacionalisme centrat i un programa que cerca dinamitzar l'economia tenint en compte el nostre fet insular. Ens presentem per continuar construint l'Europa plural que realment som i a la vegada, amb criteri i responsabilitat, bolcar-nos a superar la situació econòmica que vivim.

***Joan Carles Verd és candidat d'UM a les eleccions europees.**

Embat
Llibres

PEDAGOGIA - PSICOLOGIA - CIÈNCIES SOCIALS

Pge. Papa Joan XXIII, 5-E · Geranis centre · 07002 · Palma
 Tel. +34 971 713 350 · Fax 971 213 641 · gfortezarei@ispbalears.com

Democràcia per a Europa

DAVID ARRIL

EU es presenta a aquestes eleccions amb una proposta radicalment democràtica per a Europa.

Estam davant una Europa que s'ha construït en les darreres dècades sobre la base del mercat i els interessos del capital, i no els de la ciutadania i els pobles del continent. L'Europa que tenim és una Europa que mira cap a una altra banda quan els ciutadans i ciutadanes diuen que NO al projecte de Constitució i s'inventa el Tractat de Lisboa per fer el que tanmateix els mandataris i els *lobbies* econòmics volien fer. A l'igual que és una Europa que no mira a la gent als ulls davant la crisi econòmica, però dedica molts més diners que els Estats Units a intentar salvar els bancs. O que després d'haver proclamat la Declaració dels drets humans i haver tomat el mur de Berlín, torna a aixecar nous murs de vergonya perquè aquí no pugui entrar la gent que ve dels països que Europa ha colonitzat i espoli-

at durant segles... L'Europa que davant la crisi dels combustibles fòssils no dubta de ressuscitar el debat sobre l'energia nuclear, en lloc d'apostar d'una vegada per totes per una reconversió verda de l'economia i les energies.

Davant tot això, des d'EU senzillament reclamam **una altra Europa**, amb les persones en primer terme, en la presa de decisions i en l'objecte de les polítiques. En un context profundament complex, de globalització i de crisi, Europa és el nivell adient per prendre decisions importants i transcendents, que afecten en la pràctica la quotidianitat de la gent que viu a qualsevol país del continent.

Per exemple, arribar a final de mes segons els tipus d'interès aplicats a la hipoteca és un problema particular, però de dimensió europea,

que té a veure amb la defensa d'una pretesa independència del Banc Central Europeu, que nosaltres rebutjam. De la mateixa manera que harmonitzar les polítiques socials a l'alça per a tots els països (salari mínim, prestacions, qualitat assistencial en sanitat i educació) hauria de ser una prioritat tant o més important que tenir una moneda única com l'euro... Per no parlar dels intents per privatitzar Internet, potser avui en dia la principal eina d'informació i comunicació lliure, que és un dels grans debats europeus en aquest moment.

A més, en el cas de les Balears, que som una societat de serveis, propostes europees com la Directiva

Bolkestein de contractació de serveis poden perjudicar seriosament el nostre teixit productiu i les condicions de treball de molta gent, ja que, a part de la llibertat d'horaris comercials i l'aposta per les grans superfícies que aquesta Directiva du implícita, es permet contractar qualsevol servei (i com a servei s'entén també l'educació o la salut) a qualsevol territori de la UE, encara que no respecti les condicions laborals i altres reglamentacions d'aquí, i això pot ser un autèntic desastre a les Illes.

Des d'EU donam suport a la iniciativa www.oficialitat.cat, que reclama el reconeixement del català com la pròxima llengua oficial en el marc europeu. Creim que és im-

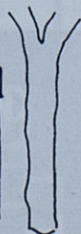
prescindible aquest reconeixement, de la mateixa manera que només es pot construir una ciutadania plena europea des del respecte als drets culturals i lingüístics, i a la llibertat, per tant, d'expressió en la pròpia llengua, tant al Parlament Europeu, com als documents oficials de la UE.

D'altra banda, pensam que el multilingüisme és part de la riquesa cultural d'Europa, que s'hauria, no tan sols de preservar, sinó defensar com un patrimoni del continent en un món cada cop més homogeni i més gris.

**David Abril és coordinador d'EU i candidat a les eleccions europees.*

"Encara queden botigues"

Casa Domar Flores

PAPERS PINTATS I PINTURES · ARTICLES PER A ARTISTES · VASES I MOTLLURES

SANT MIQUEL, 77 - Telèfon 971 721 483 - Fax 971 719 312 · 07002 - PALMA (MALLORCA)

ARA TAMBÉ
PREMSA I PAPERERIA

La nostra Europa

TERESA RIERA

En un món global, cada vegada més interrelacionat, cap país no pot resoldre els problemes globals actuant de manera individual.

La crisi financera i la recessió econòmica consegüent estan demostrant amb tota cruesa que el que succeeix en una part del món pot tenir un impacte devastador a casa nostra i que la l'acció concertada entre els diferents països és l'única manera d'abordar aquest i qualsevol altre problema global.

Es fa evident, doncs, que la Unió Europea constitueix el vincle vital en l'era de la globalització, perquè reforça la posició dels nostres països a l'hora d'afrontar els problemes globals que tenen un impacte a escala local. Necessitam una UE forta que permeti una acció coordinada potent. El Tractat de Lisboa és l'eina imprescindible perquè, en un futur no massa llunyà, la UE pugui afrontar millor els reptes comuns, de forma més democràtica, transparent i efectiva.

D'entre les moltes aportacions que fa el nou tractat, n'hi ha una d'especialment important per a les nostres illes: el reconeixement de la insularitat en el context de la cohesió territorial.

La cohesió, és a dir, la solidaritat entre Estats i regions que componen la UE, és un dels valors sobre els quals construïm la UE, però entenent la cohesió no tan sols econòmica sinó també social i territorial. La UE no ha de ser només una unió econòmica i monetària, ha de ser també un espai on cap persona ni cap col·lectiu no quedi socialment desprotegit, i on aquells territoris amb dificultats

estructurals, com és el cas d'unes illes, tinguin dret a poder compensar les dificultats i els problemes que es deriven de la insularitat.

Els i les socialistes de tota la UE treballam fort perquè es culmini la ratificació del Tractat de Lisboa i pugui entrar en vigor al mes aviat possible.

En aquest context, ens trobam davant d'uns comicis en què haurem de decidir el futur de la Unió Europea (UE) amb propostes clarament diferenciades entre el ventall de formacions polítiques que s'hi presentaran.

Estaran en joc dues visions d'Europa: la d'una Europa progressista en la qual els ciutadans, els Estats membres i les institucions treballin conjuntament per abordar les qüestions que més preocupen la gent, o la d'una Europa conservadora, en la qual el futur dels nostres països i la nostra ciutadania quedi en mans del mercat. Estic convençuda que en un moment difícil com el que vivim, i després d'anys de majoria conservadora a les institucions europees, una àmplia majoria progressista a Europa permetria introduir les reformes progressistes essencials per assegurar un futur de benestar a la ciutadania europea i al conjunt de la societat.

El nostre compromís és crear una societat més justa i més segura, posant les persones com la nostra primera preocupació a l'hora d'abordar els reptes que hem d'afrontar.

Per això, pensam que al mateix temps que es rellança l'economia s'han d'establir mesures per prevenir noves crisis financeres; que cal avançar en la construcció de l'Europa social imprescindible per millorar les condicions de vida de la gent, i que cal treballar perquè

PSOE

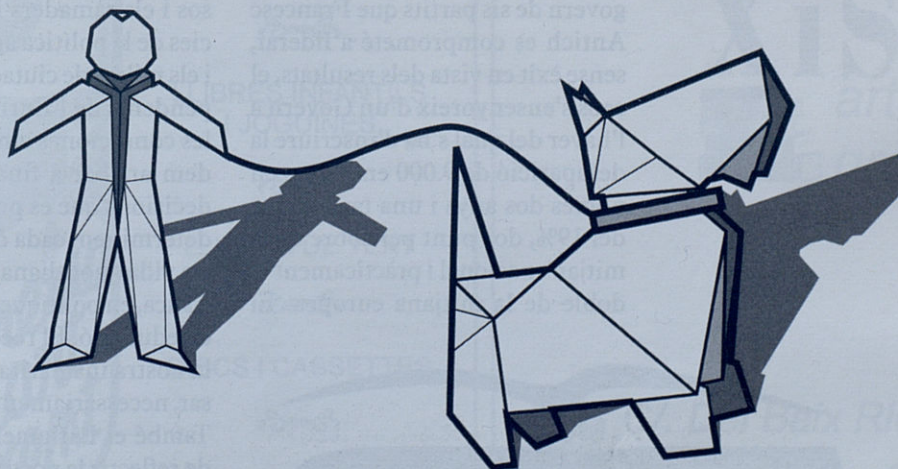
la igualtat entre dones i homes sigui una realitat a tota la UE. Volem que Europa sigui la força global líder en la lluita contra el canvi climàtic i que sigui reconeguda en el món com a soci per a la pau, la seguretat i el desenvolupament.

Aquesta és la nostra Europa, aquesta és l'Europa que volem els i les socialistes, i perquè això sigui així no podem deixar Europa, ni un dia més, en mans d'aquesta majoria, de la majoria conservadora que l'ha governada durant els darrers

anys. El proper 7 de juny amb el nostre vot tindrem l'oportunitat de recuperar la «nostra» Europa.

***Teresa Riera és candidata socialista per les Balears a les eleccions europees.**

ORDENANÇA PER A LA INSERCIÓ DELS ANIMALS DE COMPANYIA A LA SOCIETAT URBANA

Ajuntament de Palma

AJUDA'NS A FER-HO BÉ

www.palma.es

Eleccions europees: una oportunitat pel canvi

ANTÒNIA ESTARELLAS

Europa servirà per a recuperar la seriositat i reprendre el bon camí de la política de Zapatero

El dia 7 de juny els ciutadans tenim ocasió de recuperar la seriositat de la presència espanyola a Europa, després de cinc anys de frivolitats en política exterior (les aproximacions a règims estrafolaris com els d'Hugo Chávez o Evo Morales, per no parlar dels lliberticides cubans en són un exemple), i redreçar el rumb del socialisme de Rodríguez Zapatero, que ens ha dut a la major taxa d'atur, el major dèficit exterior, un dèficit públic sense control i la major pèrdua de competitivitat que es recorda.

Les eleccions europees han de servir també de baròmetre tant de la política espanyola com de la situació política de les Illes Balears, a penes un any després de la darrera convocatòria electoral general i a dos anys de les eleccions autonòmiques.

Després de mitja legislatura del govern de sis partits que Francesc Antich es comprometé a liderar, sense èxit en vista dels resultats, el caos s'ensenyoreix d'un Govern a l'haver del qual s'ha d'inscriure la desaparició de 9.000 empreses en només dos anys i una taxa d'atur del 19%, dos punt per sobre de la mitjana nacional i pràcticament el doble de la mitjana europea. El

drama de l'estadística de la manca de feina porta els noms i els llinatges de més de 110.000 persones a les Illes Balears. L'obsessió del Govern i dels partits que l'integren per desqualificar les propostes del Partit Popular no crea llocs de feina ni ajuda les famílies a afrontar la crisi econòmica.

L'eix central del contracte que proposam als ciutadans en aquesta convocatòria electoral de juny és precisament la idea del canvi: un canvi per superar la crisi econòmica i crear llocs de feina, un canvi per recuperar el prestigi d'Espanya a la Unió Europea, un canvi que doni confiança a les famílies, als treballadors, als empresaris i al conjunt de la societat espanyola.

Les eleccions europees no són un tràmit: ben bé saben els botiguers de les Balears el que suposarà la Directiva Bolkenstein, o els pagesos i els ramaders les conseqüències de la política agrària comuna, i els milers de ciutadans que vivim pendents de l'Euribor per albirar les condicions amb les quals podem arribar a final de mes. Les decisions que es prenen a Europa determinen, cada dia més, la nostra vida quotidiana, en matèria turística, en polítiques de transports, en educació. El reconeixement de la nostra insularitat haurà de passar, necessàriament, per Europa. També el Parlament Europeu ha de reflectir la nostra realitat sociolingüística, fonamentada en l'equilibri entre les dues llengües oficials de les Illes Balears, la defensa de les nostres modalitats insulars i en el dret dels pares a triar la llengua del primer aprenentatge dels

PP
partido popular

seus fills a l'escola, per incorporar, progressivament, els estudiants en el coneixement de les dues llengües oficials, objectius que necessiten la revisió de tota la normativa lingüística de les Illes Balears per restablir l'equi-

libri entre les dues llengües oficials, de tal manera que el coneixement de la llengua catalana sigui un mèrit i mai un requisit per desenvolupar tasques essencials en la nostra societat, com ara la judicatura o la sanitat.

El dia 7 de juny podem començar a canviar les coses. La candidatura del Partit Popular és la garantia del canvi.

**Antònia Estarellas és candidata del PP al Parlament Europeu.*

LLIBRES DE TOTS
ELS PAÏSOS
CATALANS

LLIBRES INFANTILS
I JOGUINES

LLIBRES DE TEXT

DISCS I CASSETTES

SERVEI DE LLIBRES
ESTRANGERS

Carrer d'en Rubí, 5 - Tel. i Fax 971 71 38 21
07002 Palma (Mallorca) - quart_creixent@quartcreixent.cat

XiSCO
arts
gràfiques

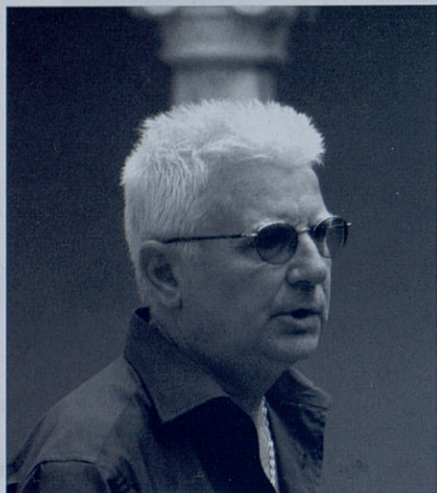

C/. Del Baix Riera 1 - a - Palma

Tel. / Fax: 971 47 57 54

Joan F. Mira, l'ànima, l'embrió i el sentit comú

JOAN GUASP

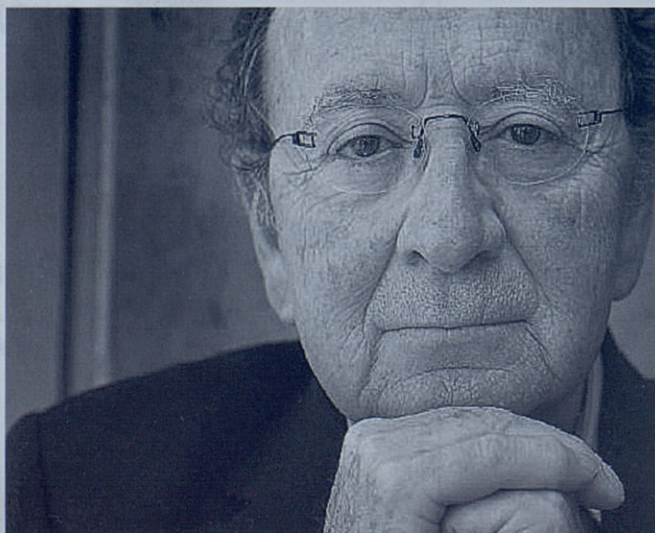
Des que el conec, el segueixc i l'admir. M'estic referint a Joan Francesc Mira, l'escriptor valencià que sens dubte, a més de novel·lista i narrador, és l'assagista que més connecta amb la figura cabdal del catalanisme polític, social i lingüístic dels Països Catalans que fou Joan Fuster. Joan F. Mira sap de què va i on va en aquest sentit.

Personalment, vaig tenir la sort de conèixer-lo fa uns anys a Calldetenes, al costat de Vic, on passàrem una vetllada literària junts amb motiu de celebrar-se l'acte solemne de l'entrega dels premis literaris –narrativa, poesia i teatre– convocats per l'Ajuntament d'aquella vila osonenca. Record que presidiren la taula els presidents respectius de l'Òmnium Cultural del Principat i de l'Obra Cultural Balear, aleshores l'efímer Sebastià Frau. Joan F. Mira va fer un discurs valent en favor de la identitat catalana, de la producció literària dels Països Catalans i, de manera molt destacada, de la unitat de la nostra llengua. Tots els fe-

licitàrem, i jo vaig aprofitar per obsequiar-lo amb un llibre meu d'aforismes, per allò que Joan Fuster n'havia estat un mestre del gènere. Fins i tot coincidírem al mateix hotel –Ca la Manyana, de Sant Julià de Vilatorrada, a pocs quilòmetres de Calldetenes– i tornàrem a parlar de llengua i literatura. Jo em sentia transportat a un espai meravellós, xerrant amb ell i estant al seu costat. Havia llegit tants textos seus, amb els quals m'havia embadalit, que la meua admiració envers la seva obra era immensa. A més, els seus articles a la revista *El Temps* eren per a mi insuperables.

D'aleshores ençà, el meu reconeixement no ha fer res més que créixer. Joan F. Mira ha assolit la plenitud de la seva carrera com a escriptor i intel·lectual de primera fila, la qual cosa m'ha omplit de satisfacció i d'orgull. Des d'aquí mateix voldria transmetre-li la meua festa, íntima i per tant personal, a l'hora de llegir-lo i de conèixer els seus èxits continuats.

És per tot plegat que, el passat mes d'abril, a les pàgines de *l'Avui*, de Barcelona, em va sobtar el que escrivia en un dels seus articles habituals. Un article que titulava «L'ànima i l'embrió». No m'acabava de creure del tot el que estava llegint. Mira, que ha estat per a molts de nosaltres un far que ha il·luminat els nostres camins, aquells que porten a la nostra identitat més pregona, aquells que reforcen les claus de la nostra nació catalana, aquells que ens porten a

(*) Aquest article va ser finalista del Premi Recull de Blanes de retrats literaris.

entendre amb tota clarividència la unitat de la nostra llengua comuna, quan fa referència als aspectes biològics de l'ésser humà en les seves primeres passes per la vida, ho fa d'una manera poc rigorosa. Ell, que sempre s'ha mostrat tan moderat, alhora que ferm, això sí, però amb un decòrum excepcional. Es permet, idò, en aquest article, la llibertat, fins i tot, de fer burla dels que no pensen com ell. I això, sense que Mira sigui un científic reconegut internacionalment per les seves investigacions en el camp de l'embriologia, ni pels seus descobriments en el fons insondable de l'ànima humana.

Jo sempre he estat partidari de deixar parlar els que dediquen el seu temps i els seus esforços a les matèries per a les quals treballen. Joan F. Mira treballa per la llengua i la literatura, fins i tot per les arrels del poble català i els seus efectes pràctics dins la vida quotidiana. Els aspectes científics i teològics no formen part del seu camp d'estudi, almenys de manera professional, com sí que hi són presents els de la creativitat i els de l'intel·lecte. Pot ser que sigui per aquest últim element, l'intel·lectual, tan connectat al de la raó, el que li fa dir en aquest article que estic comentant que Dante té més motius de versemblança que no pas l'Església catòlica en allò que fa referència al tema de l'ànima. Hi ha una cosa que no es pot obviar, en el si d'aquesta qüestió, i és el dubte constant del l'home que pensa. Això, sí. L'intel·lectual és, per antonomàsia, l'home que no sap res i vol saber; és l'home que ho qüestiona tot, que fa una recerca permanent de la veritat impossible de trobar dins aquest món misteriós que l'envolta; el que aplica a tot el que veu, reflexiona i especula, el sentit comú per sobre de qualsevol altre. Aquest sentit comú, unit a la seva personal situació, tan insegura, permeten a l'intel·lectual ficar-se allà on no el demanen, i això és el que fa Joan F. Mira, com ho faig jo ara mateix. Però, compte, no tenim cap dret a prendre partit, a fer sentències definitives ni a pregonar

que els nostres raonaments són encertats: seria perdre la nostra condició d'home perplex i escèptic, que és allò que veritablement ens caracteritza.

Acabem. Joan F. Mira, en aquest article de l'*Avui*, es posa de part de l'autor de la *Divina comèdia* quan diu, o ve a dir, que «un embrionet gros –hauria de dir petit– com un cap d'agulla encara no té ànima espiritual». Joan F. Mira diu que «Déu Nostre Senyor i el seu intèrpret Dante Alighieri –no som, al cap i a la fi, tots nosaltres intèrprets de Déu Nostre Senyor?– són molt més assenyats que aquests papes de Roma i els seus cardenals, més que la Conferència Episcopal Espanyola –per descomptat!– més que els *defensors de la vida* que criden pels carrers». Acaba dient que «al senyor Alighieri i a l'Esperit Sant no se'ls acudiria mai inspirar una animeta racional, és a dir, insuflar vida pròpiament humana, en un “coàgul” o en un embrionet

sense cervell complet i articulat». Bé, si més no, és un tema de reflexió per a tots nosaltres. A mi em crida molt l'atenció això de dir-li «coàgul» a un embrió humà. Fins i tot em diverteix, amb totes les matisacions que s'hi vulguin fer, naturalment, al tema de la diversió. Però allà on més patina el meu admirat intel·lectual valencià és en la seva seguretat en acusar els bisbes i «aquesta gent que ix als carrers i brama» de no obrir el pit a la veritat i d'acceptar la mentida que passa.

Tot això, en boca seva, és molt arriscat. Jo he recordat els fundadors de la nostra estimada Obra Cultural Balear, tots ells procedents de l'ortodòxia cristiana, i he intentat imaginar-me què en dirien, de tot plegat. En farien una crítica constructiva del tema, però no acusarien, sense una base sòlida on aferrar-se, a ningú de mentider, ni tampoc posarien a la mateixa altura Déu Nostre Senyor i l'Esperit Sant.

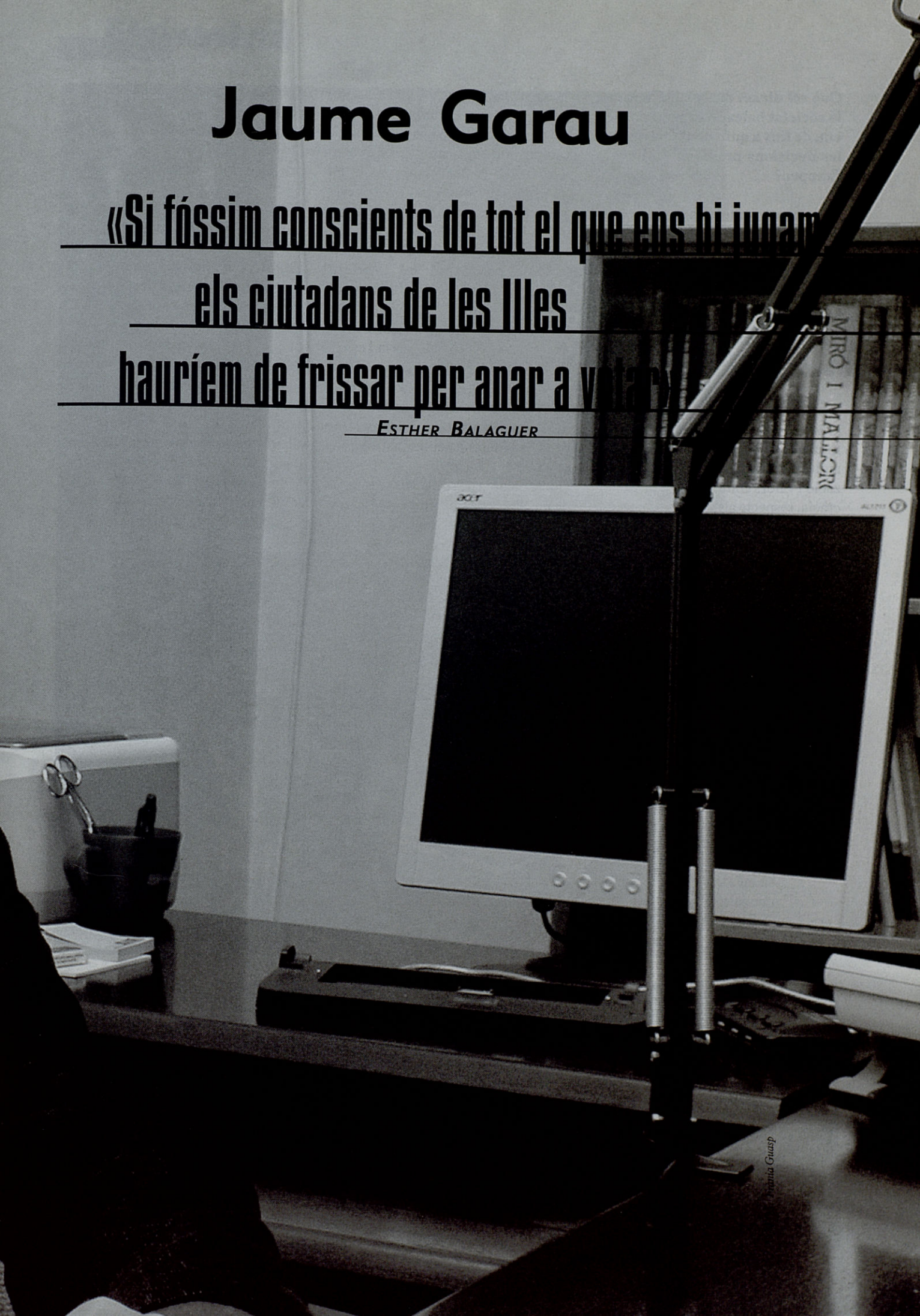
A black and white portrait of Jaume Garau, a man with short dark hair and a light beard, looking directly at the camera. He is wearing a dark jacket over a collared shirt. The background is a plain, light-colored wall.

Jaume Garau, nascut a Palma l'any 1977, de ben jove ja tenia inquietuds socials i polítiques. En els anys d'estudiant, va formar part de Sa Sargantana, associació d'estudiants mallorquins a Barcelona i entrà a militar en el PSM. Es llicencià en Economia a Barcelona i, posteriorment, treballà al Parlament Europeu com a assistent de l'eurodiputat Pere Esteve per la coalició PSM-CiU-BNV. Més tard, treballà a l'Oficina del Primer Ministre de Malta com a expert de la Comissió Europea en Política Regional Europea. En acabat, entrà al Departament d'Economia Aplicada de la UIB com a professor ajudant. En l'actualitat, acaba la tesi doctoral sobre la satisfacció turística en destinacions de masses de sol i platja, sobre la qual ha publicat una desena d'articles en revistes acadèmiques i capítols de llibres. Actualment, és director general de Fons Europeus del Govern.

Jaume Garau

«Si fóssim conscients de tot el que ens hi jugam
els ciutadans de les Illes
hauríem de frissar per anar a votar»

ESTHER BALAGUER

Què vol dir ser europeu? Creis que la societat balear n'és prou conscient, de fins a quin punt ens afecten les decisions preses al Parlament Europeu?

Ser europeu o, més concretament, ser ciutadà de la Unió Europea vol dir

«Hem canviat un passat ple de guerres i exèrcits per les institucions europees!»

formar part d'un territori que, per desgràcia, té pocs equivalents a tot el món. Es tracta d'un immens espai amb uns mínims garantits de civilització i valors compartits: pau, democràcia, respecte als drets humans, no-discriminació legal de la dona, pena

de mort abolida, etc. Moltes d'aquestes fites ens poden sembla una minúcia, per òbvies. Però fa només quinze anys, a molts dels territoris que avui són part de la Unió, això era un fet inimaginable. A més, per primera vegada en la història, les relacions entre els Estats europeus es duen a terme asseguts al voltant d'una taula. Quan hi han desacords, es parla i es negocia. Els països defensen

els seus interessos a través de votacions. Hem canviat un passat ple de guerres i exèrcits per les institucions europees!

D'altra banda, crec que els ciutadans de les Illes Balears valoren poc aquest succés europeu. Fins i tot sovint

s'oblida. Crec que la construcció europea és massa important com per menysprear-la. Això no vol dir que no s'hi hagi de ser exigent i crític, perquè té mancances importants.

El concepte d'Europa és, per força, polièdric. És difícil quallar realitats tan diverses com la dels països del Mediterrani, de l'Est, anglosaxons, escandinaus..., amb diferències culturals i religioses enormes?

Jo crec que una de les principals fortaleses de la Unió és que s'ha creat sobre la base de la realitat cultural diversa que ara esmentàveu. Massa sovint, els grans territoris geopolítics s'han construït al voltant d'una sola llengua: Des de l'Imperi romà fins a la Xina, passant per l'antiga Unió Soviètica. En canvi, Europa s'està unint amb la filosofia que és un terri-

La revista per als més joves
feta a les Illes

VISITA'NS
AL WEB

ELS HA
REGALAT A TOTS UNA
SUBSCRIPCIÓ A
L'ESQUITX!

www.esquitx.cat

subscriu-t'hi!

tori de convivència de moltes llengües i cultures. És un valor essencial perquè tothom hi pugui caber i ningú no se'n sentí exclòs. De la mateixa manera que a l'Índia hi ha 22 llengües oficials, Europa ha de mantenir i potenciar la seva pluralitat.

Les polítiques comunitàries són, entre altres coses, allò que agermana tots els integrants de la Unió Europea i l'enforteix o debilita com un tot. En aquest sentit, com definiríeu l'evolució de la Unió Europea recent? En quin

punt es troba, en bona o mala forma respecte d'anys anteriors?

Jacques Delors, que fou president de la Comissió Europea, parlà «d'esquizofrènia» per descriure el comportament de determinades administracions estatals davant la construcció europea. Els Estats membres han cedit –voluntàriament– poders i competències a Brussel·les, però quan això topa amb els seus propis interessos, pretenen aturar la UE. Des de fa més d'una dècada, la Unió no ha incrementat el seu poder polític ni pres-

supostari. El volum del pressupost comunitari representa només un 1% de tot el PIB europeu, una xifra ínfima. Doncs bé, tot i que la Unió ha demostrat que el diner públic que gestiona ha tingut un gran èxit (política regional, per exemple), té el seu pressupost pràcticament congelat des de fa lustres. Així mateix, la construcció europea també es troba paralitzada des del punt de vista del poder polític: és necessari i urgent que des de Brussel·les es decideixin més polítiques comunes, perquè la dimensió estatal s'ha demostrat superada en matèries com

Més de 150 anys cuidant el nostre futur

Sostenibilitat

força

arrels

futur

Energia sostenible, un futur més segur
Des de sempre impulsam amb energia el desenvolupament sostenible i el futur de les nostres illes

E
gesa endesa

el medi ambient, la política exterior, l'energia, la lluita contra el canvi climàtic, etc. En canvi, determinats Estats, gelosos de perdre poder i protagonisme, es resisteixen a reconèixer-ho i obstaculitzen que les institucions europees disposin de més pressupost i competències. El projecte europeu s'ha de culminar. La manera d'aconseguir això no és amb un tractat o un altre o amb una Constitució Europea o sense. El mecanisme indispensable és la voluntat política. Si aquesta hi és, la resta ja vindrà. És necessari que la UE deixi de ser una unió d'estats i passi a ser una unió de ciutadans.

Què significa ser una illa dins Europa? Creis que la insularitat influeix en el tractament de les Balears a l'hora de prendre decisions?

L'any 2003 la Comissió Europa va elaborar un estudi sobre la insularitat en què es posava de manifest que hi ha uns costos de viure i produir en una illa. Les institucions europees han articular instruments per ajudar el desenvolupament de les zones especialment desfavorides per condicionats geogràfics o estructurals. Avui, hi ha ajudes especials per a les àrees muntanyoses, les zones urbanes degradades, les regions poc poblades, etc. També la situació d'insularitat d'arxipèlags com les Canàries o Malta han rebut un tractament diferenciat per reparar els costos derivats de la condició d'illes. En canvi, en el cas de les Illes Balears, no s'ha creat cap mecanisme

EL MIRALL
amb el suport de

Consell de Mallorca

ESTOP
ESTUDIS TOPOGRÀFICS

- Plànols Topogràfics
 - Mesuraments
 - Replanteigs
- Fotografies aèries
 - Verticals
 - Panoràmiques
- Publicitat aèria
- Peritatges
- Valoracions
- Projectes agrícoles
- Estudis mediambientals

Plaça Rosselló, 4A, 3r - Tel. 971 72 33 56 Fax 971 71 89 01
www.estop.org E-mail: estop@estop.org

per indemnitzar els evidents costos d'insularitat. Cada ciutadà de l'Estat espanyol rep de la UE, en concepte d'ajudes per al desenvolupament econòmic, 96 euros anuals. Cada ciutadà de les Illes en rep 29. Les Illes Canàries rebran en els propers 7 anys (del 2007 al 2013) un finançament addicional de 690 milions d'euros en diferents fons europeus per compensar els costos de la seva condició d'illes. A les Balears, la xifra és de 0 euros. Si l'Administració europea ha trobat instruments per a altres regions insulars, és de justícia reclamar el mateix tracte que la resta d'europeus. Però, és clar, Malta és un Estat i les Canàries han trobat un Estat que les ha defensades. No és el nostre cas...

Iniciatives com la d'«Europa, m'escoltes?» i la col·laboració d'MTV segur que aconseguirien acostar els joves a la Unió Europea i a les properes eleccions de juny. És suficient? Creis que es fan prou coses per atreure l'atenció dels ciutadans i fer que la seva mirada sigui cap a Europa? Hi ha prou iniciatives o suport dels mitjans per conscienciar l'opinió pública que la nostra realitat gira avui envers Europa?

Crec que la ciutadania i els mitjans només es recorden de Brussel·les per protestar. I en gran part, això és degut que els ciutadans no perceben que és útil per a ells i que té efectes positius. Una de les tasques pendents i necessàries que té la Unió Europea

és avançar cap a la construcció de la identitat europea. Si aquesta no va prenent cos, la Unió es quedarà com un simple organisme institucional, burocràtic. Cal avançar cap a aquest concepte. La identitat europea inclou els valors que ens han unificat (solidaritat, estat del benestar, diversitat cultural, etc.) i allò que cream: enfront de l'hegemonia cultural nord-americana, el bon cinema francès o italià, per exemple, és un producte diferent de les grans produccions de Hollywood i dels valors que transmeten.

Però, a vegades són els mateixos

Estats membres que impedeixen avançar en els símbols i identitat europea. Testimoni d'això és la resposta que va rebre la iniciativa següent: un eurodiputat de les Illes Balears va plantejar que la UE fes esforços perquè en els Jocs Olímpics de Pequín es competís sota la bandera d'Europa. Ja que la Unió té menys població que la Xina o l'Índia i una mida inferior als EUA, no semblava cap desbarat. Els eurodiputats es varen oposar rotundament a aquesta idea: a les olimpíades, s'hi ha d'anar amb les banderes estatals, deien. Si volem

Cream espais per conuiu

Roldan
Cream espais per conuiu

971 763 666 · www.rolan.es

avançar cap a una major identitat europea, plantejaments similars s'hauran de debatre i fer actuacions atrevides i innovadores.

El fet que estigui demostrat que la crisi econòmica no tan sols afecta l'Estat Espanyol i que, ben al contrari, s'estén a moltes economies

tinacionals, fa anys que no hi ha les fronteres. Però, d'altra banda, encara hi ha diferents regulacions en el mercat laboral, de drets socials o normativa mediambiental segons un territori europeu o un altre. Això ja no té gens de sentit, a la Unió Europea. Per tant, torn a repetir, són necessàries més

polítiques comunes.

La recuperació econòmica evolucionarà de forma diferent

als països membres de la UE?

Evolucionarà de forma diferent perquè Europa té un problema important: l'activitat econòmica se situa de manera molt desigual al seu territori. Al centre del continent hi ha un espai (nord d'Itàlia, Oest d'Alemanya, París, Països Baixos, Regió de Londres) que, tot i que ocupa una dimensió reduïda, concentra una bona part de la producció europea. En canvi, la perifèria de la UE (sud d'Espanya i Itàlia, Grècia i tots els països recentment incorporats de l'Est) registra una dèbil activitat econòmica. Als EUA, per

exemple, la desigualtat de distribució de la riquesa entre les regions no és tan pronunciada.

Ja s'ha alertat en diverses ocasions dels perills de la dèbil cohesió econòmica interna: marginació social, atur o bosses de pobresa a les regions més febles, i problemes de congestió, contaminació o alts preus a les zones més avançades. La continuïtat del creixement econòmic europeu es pot veure amenaçada si no es treballa decididament en aquesta direcció: cal reforçar la política regional si es volen evitar escenaris de futur pessimistes. La política regional europea ha tingut efectes positius en les darreres dècades, però el problema és que el pressupost que s'hi destina és totalment insuficient pels reptes que té. Els europeus només destinam un 0,4% del nostre PIB a les ajudes per disminuir les enormes diferències que hi ha entre regions. En un context on s'han reforçat la distància entre centre i perifèria europees a causa de la darrera ampliació, és necessari incrementar significativament aquesta partida. Però els governs dels Estats membres no ho veuen així...

El model econòmic de les Balears,

«És necessari que la UE deixi de ser una unió d'estats i passi a ser una unió de ciutadans»

del continent europeu, i altres continents, corrobora que hi ha una política comunitària que, per dir-ho d'alguna manera, ens fa anar a tots en el mateix vaixell?

El fet que la resposta i les mesures proposades per combatre la crisi les hagin acordades de manera conjunta entre els governs és una prova més que els antics Estats nació s'han vist superats. I encara bo que hi ha l'euro, perquè això ha permès afrontar la crisi sense caure en una competició de devaluacions de moneda entre els estats. En el món de les grans empreses mul-

Metges especialistes en oftalmologia

C/ d'Anselm Turmeda, 10. Palma (Mallorca)
Tel. 971 20 15 12 - 971 29 47 44 - 971 29 54 50
Fax 971 75 52 38
A/e: iom@iom.es

comparant-lo amb altres illes europees com Malta, Còrsega, Sardenya..., és sostenible?

El model econòmic de cada illa europea és molt diferent. Per un costat, es troba Malta, una illa amb una superfície com la meitat de Menorca, però que té 400.000 habitants, està molt urbanitzada, rep prou turistes, té un pes important del sector bancari i financer... A l'altre extrem, a Còrsega, una bona part del seu territori és parc natural, amb menys turistes per habitant, poc poblada però també amb més atur. Fa mal comparar...

Però pel que fa al cas de les Balears, crec que podem parlar d'un sistema desbocat, desmesurat. Aquí rebem més turistes que a tot Grècia o Turquia. En els darrers 30 anys, s'han urbanitzat l'equivalent a tretze camps de futbol cada setmana.

Això és totalment insostenible. El Govern actual fa passes per canviar de model, però veniem d'una tendència –i mentalitat– molt dura.

Com creis que ens veuen a Europa?

El nostre principal problema és que ens veuen segons els que diu Madrid. El Govern de l'Estat no ens permet interlocució directa amb Brussel·les. En canvi, regions com Escòcia o les illes Madeira tenen establerts un diàleg oficial amb les institucions europees. El Govern de les Illes Balears té més de quaranta competències exclusives –algunes tan importants com l'agricultura o el turisme– i no disposam d'interlocució directa i oficial amb qui elabora una normativa que ens afecta contínua-

ment. Tot ho hem de fer a través de Madrid i les seves ambaixades. Això ens porta a situacions grotesques: les oficines del Centre Balears a Brussel·les o la Delegació del Govern de les Illes Balears no tenen cap reconeixement oficial: tenim el mateix estatus jurídic que un *lobby* empresarial o una ONG. El març d'enguany una delegació de les Illes visità la Comissió Europa per plantejar, entre d'altres, la manca de finançament europeu. El comissari d'Assumpes Econòmics, Joaquín Almunia, va dir que «en Balears, ya se sabe, se vive muy bien». Ell no deu conèixer que els estudis de la Comissió assenyalen que les Balears és un dels territoris de l'Estat amb més famílies amb problemes per arribar a final de mes o que és una de les àrees considerades per la UE com a més vul-

nerables davant el canvi climàtic.

Quina és la sensibilitat de la UE envers el català? Fa anys que es reclama el reconeixement oficial de la llengua catalana a Europa. És cert que durant els darrers anys ha guanyat terreny: ja ens podem adreçar en català a les institucions de la Unió Europea, i s'hi pot intervenir oralment al Consell de Ministres i al Comitè de les Regions. Però creis que el català duu camí de convertir-se en la 24a llengua de la UE? El primer semestre de 2010 toca a Espanya presidir la Unió Europea, aquest fet pot ser determinant?

Aquest és un tema ben fàcil de resoldre. Quan Malta va entrar a la Unió Europea, va informar que les seves llengües oficials eren el maltès –amb 300.000 parlants– i l'anglès. El Consell de la Unió Europea, que necessita unanimitat per aprovar l'oficialitat de les llengües europees, no hi va posar cap obstacle, perquè era el govern d'un Estat que ho sol·licitava. Tampoc no va tenir cap problema quan Bèlgica va informar que al seu territori s'hi parlaven francès i neerlandès.

L'any 2000, el PSM –per mitjà de l'eurodiputat Pere Esteve– va sol·licitar mesures pel reconeixement del català a les institucions europees. El Consell de la UE va respondre que això era responsabilitat dels Estats membres...

El govern de l'Estat espanyol mai no ha sol·licitat al Consell de la UE l'oficialitat del català. D'aquesta manera, està privant la UE d'am-

pliar la seva riquesa cultural i va en contra de la filosofia de la diversitat lingüística de la UE.

El Centre Balears Europa, precisament, treballa a diari per impulsar aquest esperit europeu. Quines línies estratègiques defineixen el vostre focus d'avui? En quins aspectes cal centrar els esforços en el moment en què ens trobam?

Amb la nova etapa de Govern, des de la Direcció General de Fons Europeus i el Centre Balears Europa ens vàrem plantejar tres línies prioritàries de treball: destinar de manera més adequada els recursos financers que rebem de la UE enfocat-los cap a sectors més estratègics; millorar la difusió i la formació que es fa sobre Europa i, finalment, incrementar el *lobby* polític que feim a Brussel·les. En les tres àrees estam satisfets dels resultats que, a poc a poc, obtenim.

De quines millores, programes o projectes europeus actuals estau més satisfets?

Pel que fa al Fons Europeus, estam satisfets que les Illes Balears són un dels pocs territoris de l'Estat que hem aconseguit incrementar el fons FEDER: rebem més ajuda ara que no abans. Això ens permet finançar –entre d'altres– l'ampliació de la xarxa ferroviària de Mallorca. I del Centre Balears Europa, a més d'incrementar la pedagogia i la pressió que feim a Brussel·les sobre la situació de les Illes Balears, hem instaurat un sistema transpa-

rent de beques ben dotades econòmicament que permetran que en quatre anys hagin passat per les ofícines de Brussel·les 32 joves llicenciats de les Illes que fan una estada de treball i formació durant dotze mesos. L'experiència i els coneixements d'aquesta gent seran un actiu per al país i una bona llavor.

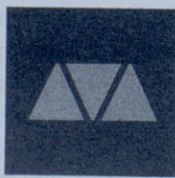
I tornant a la conscienciació social sobre que Europa som tots de què parlàvem més amunt, com augura que serà la participació en les properes eleccions de juny?

Si fossim un poc conscients de la quantitat de coses que ens hi jugam, els ciutadans de les Illes hauríem de frissar per anar a votar. Però no sé si és el cas.

Què seria el millor que podria passar a les Balears?

El millor és ser exigents. Participar del procés de construcció europea –en aquest cas, anant a votar dia 7– ens permet després estar en bona posició per negociar. N'esmentaré dos exemples: Malta és l'Estat de la UE que més excepcions va aconseguir en el seu Tractat d'adhesió (límits a l'adquisició de residències secundàries als ciutadans de la UE no residents a Malta, tractament agrícola especial, etc.). Un cas molt similar al de Dinamarca, per exemple. Si som exigents, les nostres demandes estaran a l'agenda política. Però si giram l'esquena a aquest procés i no hi participam, tenim poca cosa a fer.

GRUP ava

Viajes
Martel

BAL. 029 M/D

Oms, 50 · Ap. Correus 696
07003 Palma (Mallorca)
Tel. 971 723 842
Fax 971 726 942

A/e: ventas@viajesmartel.com

Carles III, 22 b · Ap. Correus 655
07800 EIVISSA
Tel. 971 312 472
Fax 971 311 708

A/e: martelib@viajesmartel.com

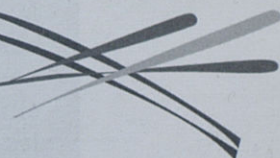
M. Lluïsa Serra, 30 b · Ap. Correus 86
07703 MAÓ (Menorca)
Tel. 971 367 013
Fax 971 367 311

A/e: martelme@viajesmartel.com

Convocatòria 2009

premis mallorca

de creació
literària

Els Premis Mallorca, instituïts pel Consell de Mallorca, tenen les modalitats següents:

- ☐ Premi Mallorca de **Narrativa**, dotat amb **70.000 euros**
- ☐ Premi Mallorca de **Poesia**, dotat amb **10.000 euros**
- ☐ Premi Mallorca de **Narrativa Juvenil**, dotat amb **10.000 euros**

El termini per a la presentació d'obres finalitza dia 1 de juliol (inclòs).

Podeu consultar les bases a la pàgina web del Consell de Mallorca

conselldemallorca.net

Presentació d'«El Mirall» a Establiments

El passat dissabte dia 25 d'abril a la casa de la vila d'Establiments es va presentar el suplement *Els Nostres Pobles* d'EL MIRALL dedicat a aquest poble de Palma.

Encetà l'acte Jaume Lladó, president de l'Associació El Mirall, el qual explicà als assistents la filosofia d'EL MIRALL. Féu un repàs de les distintes seccions de la nostra revista i destacà el perfil dels nostres col·laboradors habituals. També parlà dels suplementes *Els Nostres Pobles* i dels motius que portaren EL MIRALL a decidir-ne la

publicació, que són la necessitat de donar a conèixer els nostres pobles als altres habitants de les nostres illes i l'ocasió que suposen per acostar la nostra revista al públic. També agrai a l'Ajuntament de Palma, i molt especialment a la regidora de Cultura, Nanda Ramon, el seu suport en l'edició del suplement, i també a tot l'equip de col·laboradors que l'han fet possible, amb una menció especial a qui n'ha estat el

coordinador, Joan Mas.

Després tocava el torn a Nanda Ramon, que no pogué intervenir per mor d'una greu afonia que l'impedia parlar.

Finalment, prengué la paraula Joan Mas, coordinador del suplement d'Establiments, el qual explicà la gestació de l'opuscle i en comentà el contingut. Agrai a EL MIRALL i a l'Ajuntament de Palma que l'hagin fet possible i als col·laboradors la seva feina, sense la qual mai no s'hauria pogut fer.

JAUME LLADÓ

Miscel·lània

EL MIRALL amb el suport de

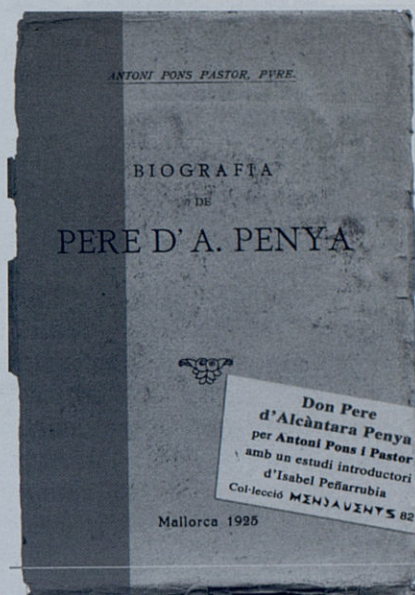

Generalitat
de Catalunya

Publicacions de l'Institut d'Estudis Baleàrics

L'Institut d'Estudis Baleàrics segueix la seva tasca editora i acaba de publicar tot un seguit d'obres de gran interès, entre les quals cal destacar-ne unes quantes. En el camp de l'assaig tenim *Dones republicanes. Memòria de la Guerra Civil a Mallorca (1936-1939)*, de Margalida Capellà, i *Apunts del Pla de Mallorca*, de Climent Picornell. També ha editat *Artxipèlag*, una carpeta amb litografies i poemes i dos treballs sobre patrimoni: *Guia de galeries d'art de les Illes Balears* i *Arpallots Havaneres Band*. Ha traduït una novel·la d'Antoni Serra al francès, amb el títol de *36, rue de l'Argenterie* i una molt interessant biografia de Pere d'Alcàntara Penya escrita per Antoni Pons Pastor i prologada per la historiadora Isabel Peñarrubia. Es tracta del recull de les conferències que llegí Antoni Pons mateix al Museu Diocesà de Mallorca amb motiu del centenari del naixement de Pere d'Alcàntara Penya i que va ser imprès per primera vegada a Sóller el 1923.

Bicentenari de la revista «Ressò»

La revista *Ressò*, que edita la delegació de Campos de l'Obra Cultural Balear, acaba de publicar el número 200. Per aquest motiu, s'ha editat un número especial amb multitud d'articles de diverses personalitats del món de la política i la cultura. La portada és una obra de la pintora campanera Miquela Vidal, la qual l'ha cedida a *Ressò*.

El passat divendres dia 24 d'abril se'n va fer la presentació oficial al claustre de l'antic convent dels Mínims de Campos. L'acte constà de diverses intervencions: Antònia Sitjar, coordinadora de *Ressò*; Joana Lluïsa Mascaró, vicepresidenta del Consell de Mallorca i consellera de Cultura; Jaume Mateu, president de l'Obra Cultural Balear; Joan Juan, regidor d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de Campos, i Guillem Ginard, batle del municipi. Presentà l'acte Pere Ollers, membre de l'equip de redacció de la revista i vocal de la junta directiva de l'OCB de Campos.

Després es lliurà una litografia del pintor margalidà Guillem Crespi als subscriptors més antics de la revista i als col·laboradors habituals de la publicació. Tancà l'acte el grup musical Entreveus, què interpretà diverses peces del seu repertori, entre les quals un poema musicat de Damià Huguet, el qual fou col·laborador assidu de *Ressò*. La darrera peça va ser *La Balanguera*, que fou corejada pel públic, dret.

Dia 16 de maig es varen tancar les celebracions amb un gran mosaic humà i un concert ofert pels grups Brot de Taparera, Pinyol Vermell, Ximbomba Atòmica i Musdok.

Una doble cadena a favor dels nostres drets lingüístics

MACIÀ CALAFAT

**Hi hagué 20.000
persones, 40.000
mans per la llengua.
Aquest és el resultat
de la cadena humana
a favor dels drets
lingüístics convocada
per l'Obra Cultural
Balear el passat
dissabte 9 de maig.**

Una autèntica marea va prendre el centre de Palma, des de les 17.00 hores de l'horabaixa, amb punts de concentració a la plaça Major (on es feia una ballada amb Sarau Alcudienc i Música Nostra) i a Cort (on Cucorba va divertir els més petits). A les 18.00 hores, tota la zona entre la plaça d'Espanya i el carrer del Palau Reial era un formigueig constant que feia pensar en una mobilització de les grans, en una cadena humana comparable a les dels anys 1995 o 2003, que varen demostrar en el seu moment tota la potència del moviment a favor de la llengua i la cultura.

Els mes i mig previ a la mobilització havia estat condicionat per la sortida al carrer, per primera vegada en nombre significatiu, dels sectors contraris a la normalització lingüística, atats per la direcció del Partit Popular. La mobilització d'una part del personal sanitari, dirigida pels sindicats corporatius, va anar acompanyada d'una presa de posició sense precedents en contra dels drets lingüístics per part d'aquest partit, que va anunciar que si torna al poder derogarà la Llei de normalització lingüística i tota la normativa favorable a la llengua pròpia, gairebé tota apro-

vada per governs del PP. Aquesta actitud de menyspreu cap als ciutadans va provocar, per part de l'OCB, la convocatòria d'una cadena humana a favor del dret a fer servir el català i a ser-hi atesos per l'Administració pública.

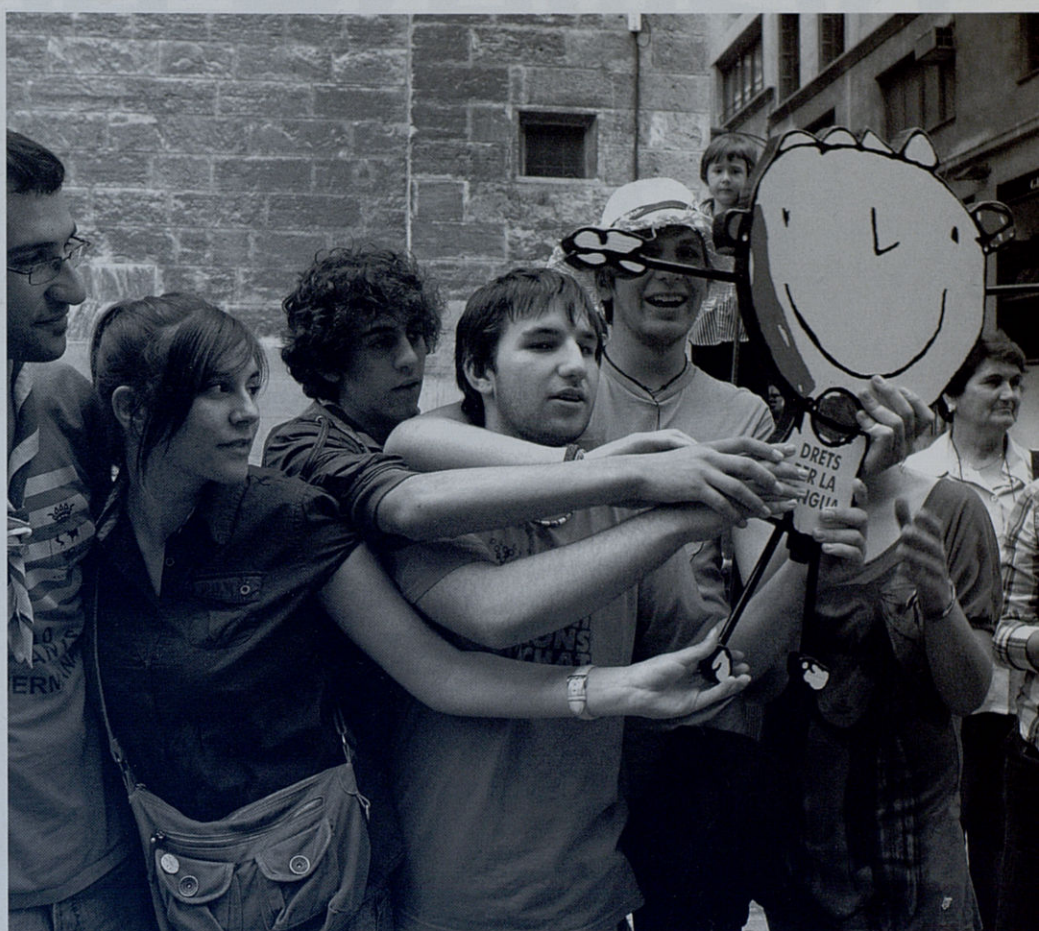
El dissabte 9 de maig es recolliren els fruits de la indignació popular, amb la mobilització de persones provinents de totes les poblacions de Mallorca, de tots els sectors socials, d'orígens i ideologies diversos, units per una reivindicació de normalitat lingüística. Una pancarta portada per representants de la plataforma organitzadora de l'acte esperava, acompanyada per desenes de xeremiers, el moment de la constitució de la de la cadena humana. Arreu onejaven milers de banderes de l'Obra Cultural Balear, distribuïdes per una dotzena de voluntaris, que contribuïen a donar color a l'ambient.

A les 18.00 hores, voluntaris distribuïts al llarg del carrer de Sant Miquel, de la plaça Major, del carrer de Colom, de Cort i del Palau Reial varen començar a constituir la cadena.

L'enorme afluència de persones va crear algunes dificultats a l'organització, que es va veure obligada a fer dues cadenes en comptes d'una, fet que demostra per si sol l'èxit de convocatòria.

Amb una mica de retard, els xeremiers varen donar el sus i els participants es varen començar a passar de mà en mà i per duplicat el relleu que contenia el manifest «Drets per la llengua». En aquesta ocasió, el relleu era una figura que representava una nina de pocs anys i que l'Obra Cultural Balear va batiar amb el nom de *Margalida*, obra de l'artista Rafel Moreno. A les primeres baules de la cadena, un nombrós grup de professionals pertanyents a l'àrea de sanitat de l'STEL-i, vestit amb bates blanques, va ser l'encarregat de fer els primers relleus.

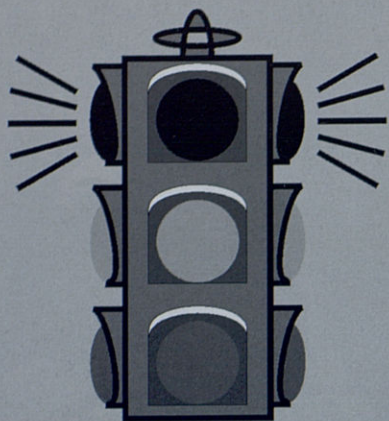
Des del primer moment, la cadena es va convertir en una gran manifestació. Gent de diferents edats, grans i joves, pares amb fills, nouvinguts i autòctons, se suma-

ven a la reivindicació de drets per a la nostra llengua. Els xeremiers marcaven el camí, que va acabar a les 20.00 hores al carrer del Palau Reial, davant un escenari situat enfront de la seu del Parlament, centre de la sobirania popular. Allà, el president de l'OCB, Jaume Mateu va aixecar el darrer relleu i va començar l'acte final, presentat per la portaveu de l'OCB, Marisa Cerdó. Successivament, varen pujar a l'escenari el portaveu de Joves de Mallorca per la Llengua, Sebastià Maimó, que va convidar els assistents a participar a l'Acampallengua 2009; el glosador i infermer Macià Ferrer, que va recitar una glosa reivindicant el coneixement del català per part del personal sanitari; el metge i catedràtic d'Història de la Ciència Francesc Bujosa, i la membre dels Joves de Mallorca per la Llengua Clara Kellner, que varen llegir el manifest de la cadena humana, que reivindicava els drets lingüístics. El president de l'OCB, Jaume Mateu, va fer un petit parlament en el decurs del qual va recor-

dar les persones que es manifestaven al mateix temps a València per reivindicar poder veure TV3. Per cloure l'acte, els xeremiers primer, i membres de diverses corals després, varen interpretar l'himne de Mallorca, *La Balanguera*, corejat pels assistents.

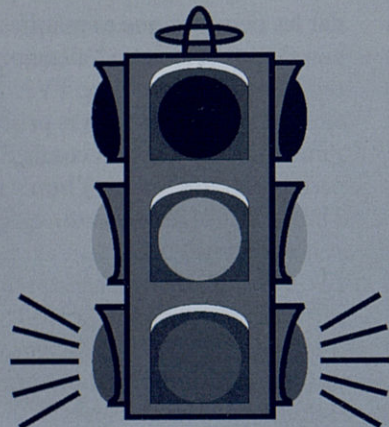
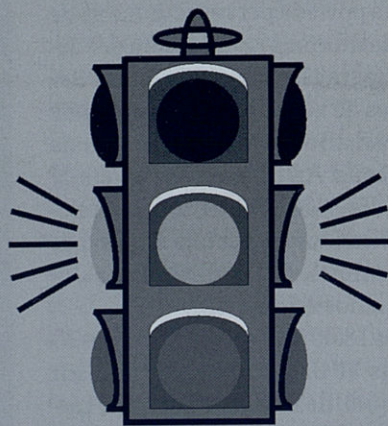
El recompte dels manifestants va tornar a ser motiu de polèmica, i una altra vegada els cossos policials varen donar la nota. La Policia Nacional, després d'haver inflat desmesuradament una concentració anticatalanista que no havia omplit ni una quarta part de la plaça d'Espanya donant una xifra de 2.500 persones, va considerar que els participants a la doble cadena humana no arribaven ni a 4.000. La capacitat de fer el ridícul d'alguns no té límits, sobretot quan els membres d'un cos policial actuen més com a militants d'una determinada causa que com a servidors públics. L'organització, per contra, va donar una xifra de 20.000 persones com a participants a la cadena humana.

VERMELL

Al Govern valencià, que continua la seva croada contra el català. En clara similitud amb el que va passar durant l'anterior legislatura de Jaume Matas, Camps ha començat a substituir el català per l'anglès en algunes escoles que fan l'ensenyament en la nostra llengua. L'objectiu de la Generalitat és reduir encara més la possibilitat dels infants de ser educats en català, fet que sembla entrar en contradicció amb la política de lliure tria de llengua del PP, però que és absolutament coherent amb l'actitud lingüicida d'aquesta formació política. Com a les Balears, el Govern valencià pretén generalitzar la immersió lingüística en anglès sense tenir professorat preparat.

GROC

A la Conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears, per les insuficiències del procés de normalització lingüística en aquest àmbit. Tot i respectar en els aspectes substancials la normativa lingüística aprovada pels anteriors governs, la institució que dirigeix Bàrbara Galmés demostra poc convenciment a l'hora de posar en marxa noves mesures per promoure l'ús del català als centres d'ensenyament, una necessitat davant l'augment de població escolar que no té el català com a primera llengua. Si el Govern actual vol cohesionar la societat, la llengua és un element de primer ordre i la situació demana més compromís dels responsables de la política educativa.

VERD

Al Moviment d'Escoles Mallorquines, que ha organitzat la seva XXV Trobada el 30 de maig a Porreres, centrada en aquesta ocasió en la cultura popular. Són vint-i-cinc anys d'història d'una associació que ha fet feina a favor de la llengua i la cultura en sentit ampli, i que ha promogut un ensenyament de qualitat i arrelat al medi. Són dues dècades i mitja que han servit per formar diverses generacions en l'amor cap a la llengua. Enhorabona a tots el que han estirat del carro!

OFICINA DELS **DRETS** LINGÜÍSTICS

L'Oficina dels Drets Lingüístics és un mecanisme de defensa contra les agressions lingüístiques pel fet d'expressar-se en català. Si heu patit alguna agressió o discriminació per raons de llengua, podeu fer-ho

arribar a l'Oficina pels mitjans següents:

Correu electrònic: drets@ocb.cat

Correu postal: Oficina dels Drets Lingüístics

C. del Pare Bartomeu Pou, 31, baixos

07003 Palma

Telèfon: 971 723 299

Pla de Previsió Assegurat

SENSE
RISC NI
COMISSIONS

ASSEGURA'T UNA BONA JUBILACIÓ

- **Interès mínim garantit**
durant tota la vida del pla.
- **Aportacions flexibles**
periòdiques o extraordinàries, poden adaptar-se
a les necessitats de cada moment.
- **Avantatges fiscals**
les aportacions minoren la base imposable.

Els tipus d'interès són garantits anualment. L'interès mínim garantit és de l'1%. PPA és un producte gestionat per SA NOSTRA Cía. de Seguros de Vida i mitjançat per SA NOSTRA Mediación Operador de Banca-Seguros Vinculado, SL, amb el CIF B-57487159 i el n° de registre de la DGS OV-0047. D'acord amb la Llei 26/2006, de 17 de juliol, s'ha concertat una assegurança de responsabilitat civil i de caució.

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

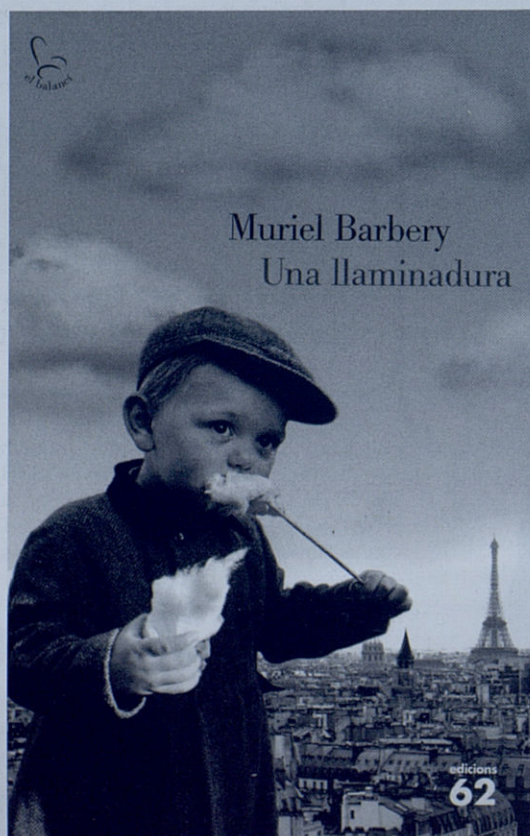
Llista de llibres recomanats, amb anotacions o sense

BIEL MESQUIDA

COMENÇA A LES TOTES: És una llista inacabada, emperò tots els llibres que hi esment tenen valors singulars, són llegidors i fan llegiguera. *Trenc d'alba*, Miquel Barceló (La Magrana): un conjunt de narracions d'aquest felanitxer savi, catedràtic d'Història de la Universitat Autònoma de Barcelona, que ha caçat dins les xarxes del llenguatge un conjunt de personatges i situacions de la seva memòria personal amb la rítmica dels bons narradors. Un llibre que té gust de poc. Si en voleu més podeu llegir *El terme de Manacor* (Ensiola). *Una educació francesa*, Joan-Daniel Bezsonoff (L'Avenç): un escriptor esplèndid de Catalunya Nord que a partir dels

seus records personals i intransferibles ens explica la seva vida educativa amb la passió d'una ficció i ens pinta un panorama tan inèdit com engrescador. A partir d'uns textos publicats a la revista *L'Avenç* ha reconstruït un itinerari íntim que esdevé tota una aventura excitant. *Jardí d'hivern*, Monika Zgustova (Proa): una escriptora txeca, que habita des de fa vint anys a Catalunya, ens ofereix un fresc emocionant de la vida d'una dona, Eva, que a la Praga dels anys cinquanta viu dos amors amb homes molts diferents, un violinista i un dissident, i a través de la seva corpora plena de sentiments podem veure els canvis impressionats de l'Europa de postguerra. Una novel·la vertaderament europea. *Un llac en flames*, Hilari de Cara (Quaderns Crema): un poeta que als seixanta-quatre anys ens ofereix la seva primera novel·la té bona pinta. Però a més si aquesta novel·la ens mostra tota una educació sentimental del vilero (manacorí) Marc Crespí, des de final dels seixanta fins ara amb incursions al trenta-sis, esdevé un repte. I Hilari surt victoriós d'aquesta prova i ens dona una de les obres més estremidores i vertaderes que he llegit fa molta d'estona. Un llenguatge curat amb la musicalitat del poeta i unes peripècies que t'enganyen i que no pots deixar fins a arribar al final. Novel·la per rellegir, per pensar, per fruit. *Animals destructors de lleis*, Ricard Salvat (Metèora): una obra que guanyà el premi Joanot Martorell fa molts d'anys i que ara es recupera amb un pròleg fantàstic que deixà Ricard Salvat poques setmanes

Libres

abans de morir. Una forma de connectar la narrativa de postguerra que fins ara no havia arribat fins a nosaltres. *El periodisme silenciàt*. Just Cabot: *Vida i cartes de l'exili*, Valentí Soler (Acontravent): la vida d'un periodista liberal, àcid i intel·ligent, amic d'Eugeni Xammar, que representa la manera de fer dels intel·lectuals que s'arreglegaven vora l'Ateneu barcelonès al voltant de la guerra civil. La segona part del llibre recull les cartes escrites amb esperit sarcàstic que envià als seus amics des de l'exili parisenc com un republicà derrotat singular. *Indignació*, de Philip Roth (La Magrana): en aquesta novel·la el mestre clàssic contemporani de la narrativa nord-americana ens ofereix la història d'un home vulnerable que habita entre la inexperiència, el descobriment sexual, un pare carnisser que s'escarrassa perquè ell pugui estudiar i una mare agobiada i patidora de mena. Roth ens conta la història de la formació d'un home, de les oportunitats aterradoras que li ofereix la vida i dels estranys obstacles amb què topa. Apassionat. *Estimat Doctor / Admirat Mestre. L'esperit d'una amistat en 79 cartes*. Pau Casals - Josep Trueta (Acontravent): les vides paral·leles d'aquest dos homenots catalans, Casals i Trueta, durant 35 anys en 79 cartes és una meravella i un ensenyament. Lluitaren amb un arquet i un bisturí per a la pau, s'exiliaren, defensaren la democràcia, la llibertat i la dignitat dels humans, una catalanitat insubornable, i foren candidats al premi Nobel. Són dos catalans universals que en aquesta esfera íntima de la correspondència ens mostren els seus valors de la lluita i l'amistat al llarg de la vida. Amb les seves paraules deix amb punts suspensius aquesta llista curta i inacabada. «El seu llibre (*The Spirit of Catalonia*) representa la més digna de les protestes dient a les nacions en qüestió, en la seva llengua, quin és l'esperit de Catalunya. Això a mi m'emociona, com hauria d'emocionar a tots els catalans capaços de sensibilitat patriòtica.» (Pau Casals

MIGUEL DALMAU

La noche del Diablo

ANAGRAMA
Narrativas hispánicas

a Josep Trueta). «Vós, que per l'amor voleu evitar el carnatge, al costat [...] del pobre metge que s'ha passat un quart de segle intentant refer el que la brutalitat humana ha trossejat. I tots dos Catalans.» (Josep Trueta a Pau Casals). Magnífics! *La noche del Diablo*. Miguel Dalmau (Anagrama): no és gens bo de fer escriure sobre la guerra entre germans a la Mallorca del 36. I Dalmau s'hi ha atrevit, i se'n surt, amb un doble fonament: una documentació històrica àmplia de persones i fets, per un cantó, i la creació d'un personatge singular, el pare Julián Alcover, per l'altre. Aquest jove teatí que es veu impulsat per l'atzar de la guerra a ser secretari de l'anomenat comte Rossi o general Rossi, un feixista italià sense escrúpols que fascinà més de mig Mallorca, la més poderosa, en els primers mesos de la guerra i que fou un dels grans assassins de rojos. La novel·la comença l'any 1946 quan el teatí vell i malalt es dedica a recordar per

escrit, des del sanatori de Caubet estant, les sangonoses aventures de les quals fou testimoni en primera línia. El resultat és un text corprenedor, duríssim, en què la societat mallorquina dels guanyadors de la guerra es veu retratada amb perfils truculents i poc matisats, però que es llegeixen com una novel·la políciaca. *Una llaminadura*. Muriel Barbery (Edicions 62). Si no heu llegit *L'elegància de l'erició* (Edicions 62), la segona obra d'aquesta escriptora francesa, la podeu adquirir de pressa per passar gust amb una obra feta de sensibilitat, delicadesa i, sobretot, saviesa. Ara acaba de sortir el seu primer llibre, aquesta ver-tadera llaminadura en què els sabors esdevenen una festa en la veu de Monsieur Arthens que recorda sabors (i sabers) que per senzills semblen oblidats: els primers licors, l'olor de les platges, la bafarada de les sardines torrades, la sentor dels horts i dels jardins, de les casseroles, etc. que fa enravenar les papil·les gustatives de l'esperit.

CAP A UNA NOVA CONSCIÈNCIA

L'energia ha estat la responsable del nostre nivell de progrés com a espècie i l'energia ha de dur-nos al pas següent. Endesa, com una de les companyies energètiques líders en el món, té una gran responsabilitat en aquest repte: reinventar la nostra manera d'estar i viure al planeta. Per això, des d'Endesa assumim aquest compromís amb els fills dels nostres fills. No serà fàcil però, hi ha alguna cosa més apassionant que tornar a imaginar-ho tot?

Terres escrites els camins d'una llengua

Written lands
the ways
of a language

Tierras escritas
los caminos
de una lengua

Terres Escrites els camins d'una llengua

Coedició Institut d'Estudis Baleàrics

i Triangle Postals

Llibre de fotografia realitzat a partir de l'exposició que es va inaugurar a Frankfurt l'octubre de 2007, amb motiu de ser la Cultura Catalana la convidada d'honor a la fira del llibre. Al llibre, les fotografies que recullen el patrimoni natural, cultural, arquitectònic, etc. de tots els indrets de parla catalana, s'acompanyen amb textos literaris.

Idioma: Català, anglès, castellà.

Miquel Àngel Lladó Ribas
Com pluja menuda

Il·lustracions d'Àl·cia Llabrés

La rosa encofrada edicions **S** del salobre

Com pluja menuda

Miquel Àngel Lladó Ribas

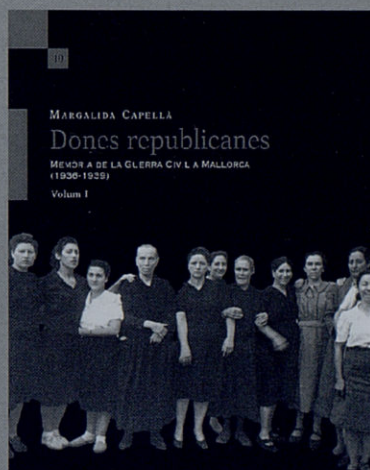
Il·lustracions d'Àl·cia Llabrés

Col·lecció La Rosa Encofrada

És una coedició d'edicions

El Salobre i l'Institut

d'Estudis Baleàrics

Dones republicanes Memòria de la Guerra Civil a Mallorca (1936-1939) Volum I

Margalida Capellà

Col·lecció l'Arjau, 10

Leonard Muntaner, Editor

Pau Faner:
la força de la imaginació fabuladora

Pau Faner

La força de la imaginació fabuladora

Col·lecció Màscares, núm. 4

Institut d'Estudis Baleàrics

Institut
d'Estudis Baleàrics

www.iebaleaics.org / info@iebaleaics.org

Addaya: 5 anys

JOSEP MARIA ALAMINOS

Alberto García-Alix. *Lo que dura un beso.*

El Casal de Cultura de Son Tugores, a Alaró, presenta una part de la col·lecció creada durant els cinc anys d'existència d'ADDAYA, la galeria i centre d'art contemporani que, sota la direcció de Tomeu Simonet i Nadège You, s'ha consolidat com un espai de referència de la plàstica a Mallorca. Sempre tenint el compte la dificultat de mantenir un espai cultural a la perifèria de la nostra illa, hem de valorar la tasca feta durant aquests cinc anys en un poble com Alaró. La nòmina de creadors que han passat per la galeria és molt llarga, i, en el cas d'aquesta exposició, hi trobam obres de catorze artistes: Yolanda Adrover, Paz Alcoverro, Miguel Amate, Joan Àvila, Bettina

Bachem, Toni Barrero, Biel Bover, Dani Ensesa, Alberto García-Alix, Natasha Lébedeva, Alfred Lichter, Ninaboy, Joan Oliver i Joan Vallespir.

Trajectòria

D'ençà que es va inaugurar, el 3 d'abril de 2004, ADDAYA Centre d'Art Contemporani ha optat per construir des de l'acció, per aportar cultura i omplir el buit que hi ha a molts indrets de les Balears pel que fa a la promoció i la difusió de l'art contemporani. Amb l'esperit d'arriscar amb convicció, ha proposat nombroses activitats adreçades al públic interessat per la cultura, amb exposicions d'artistes emergents i consolidats. Hem pogut contemplar més de quaranta exposicions de pintura, escultura, fotografia i vídeo, i interessants exposicions d'obra gràfica amb presència d'artistes de renom internacional. Com a galeria, ha estat present en fires d'art, com Jam Art Mallorca, InArt, ArteSevilla o DeArte. A tot això, hi hem d'afegir l'organització de presentacions literàries, la mostra anual «Escultures al carrer» i mostres de videoart, *performances* i dansa contemporània. Actualment, el centre ADDAYA prepara noves propostes que serveixin per mantenir una oferta artística i cultural de qualitat, que ja no trobam només a Palma.

Obres

Per qüestions d'espai, el que veurem a Son Tugores és una selecció de les obres de què consta la col·lecció. Són, però, totes, peces representatives de l'obra dels artistes de la mostra. La suggerent instal·lació de **Yolanda Adrover**

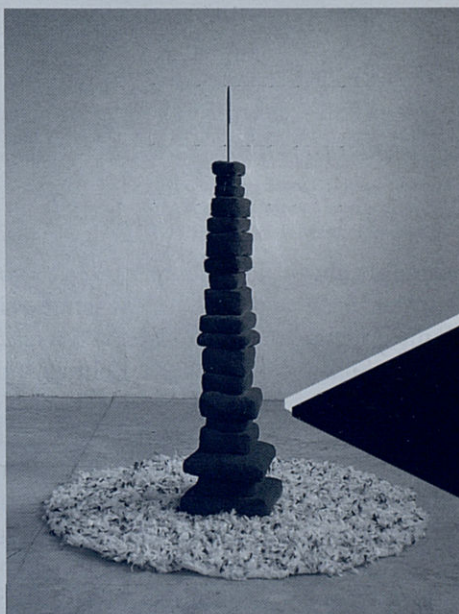
Joan Àvila. *Autoretrat davant es mirall.*

(Felanitx, 1977), titulada *Les formes de l'oblit*, pertany a la mostra «Batecs», feta l'any 2008. Ferro, coixins i plomes que Yolanda Adrover utilitza per reflexionar sobre les relacions que hi ha entre els diferents estrats del poder. De **Paz Alcoverro** (Barcelona, 1969), guanyadora del Premi Ciutat de Palma d'Arts Plàstiques 2008, s'exposa una obra de la sèrie «Stealing», titulada *Azul USA*, feta el 2005. Es tracta d'una composició amb quatre fotografies sobre alumini, amb imatges que l'artista extreu direc-

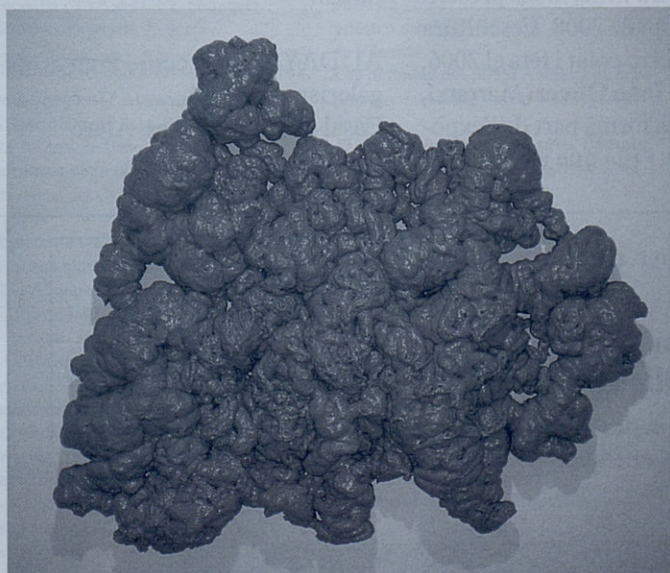
tament de la televisió i que proposa com una dissecció de la realitat amb què ens bombardegen els mitjans de comunicació. *Poupée* és el títol de l'obra de **Miguel Amate** (1944), una escultura de les seves sèries d'antropomorfismes caricaturitzats elaborada al seu taller de París l'any 1996. **Joan Àvila** (Palma, 1980) presenta una pintura, *Autoretrat al bany*, que pertany a l'exposició feta a la galeria Addaya el 2005. La composició de quatre peces *Systemimmanente Partikelinstabilität*, que consisteix

Miguel Amate. *Poupée*.

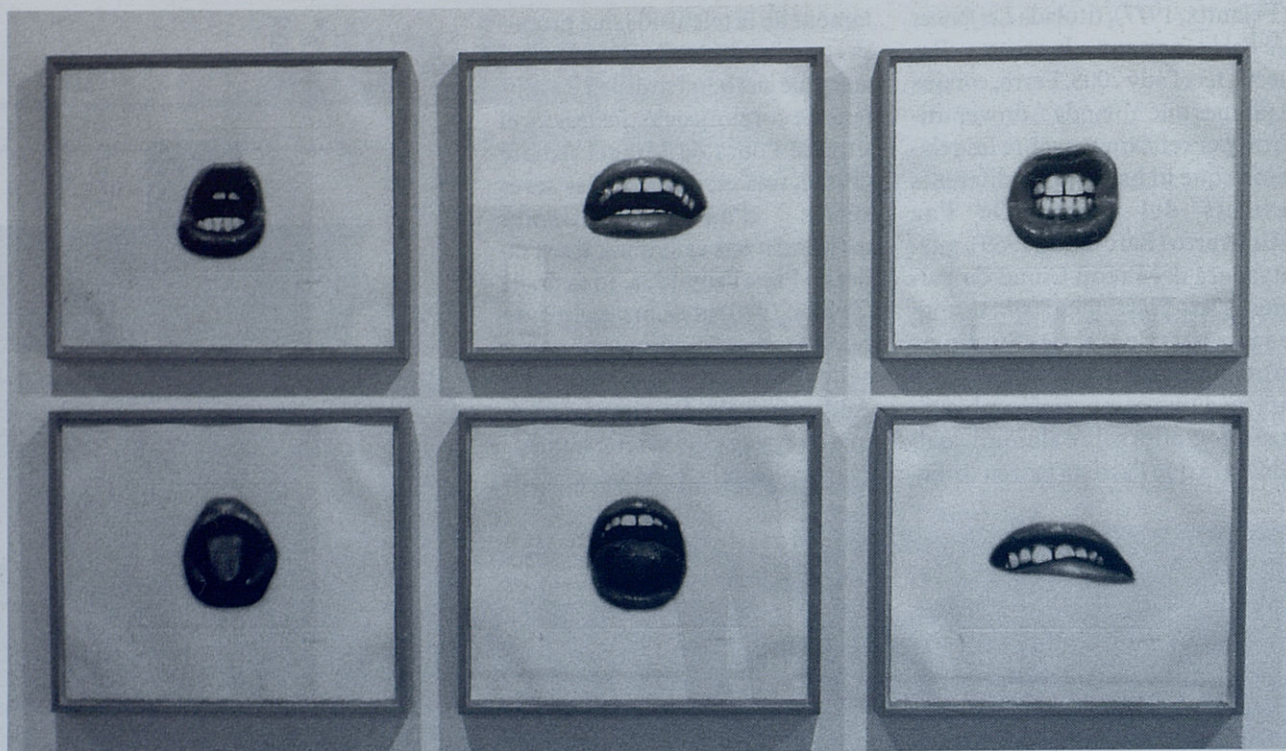

Yolanda Adrover. *Les formes de l'oblit*.

Alfred Lichter. 24.

Tendències

Natasha Lébedeva. *Expresión subdividida*.

en impressions digitals sobre alumini dibond, és l'aportació de **Bettina Bachem** (Colònia, Alemanya, 1969). De **Toni Barrero** (Sóller, 1970) hi trobam un paper de 2006 de la sèrie «Horma». **Biel Bover** (Palma, 1962) hi és present amb tres obres sobre paper, amb el seu interès pel mobiliari i el disseny, que pertanyen a l'exposició «Design Chairs» i que varen ser fetes el 2007. El català **Dani Ensesa** (Barcelona, 1968) mostra una peça sobre paper. La fotografia *Lo que dura un beso*, una fotografia nocturna de 2001, és l'obra d'**Alberto García-Alix** (Lleó, 1956), que pertany a les seves sèries de paisatges urbans. **Natasha Lébedeva** (Sant

Petersburg, Rússia, 1975) es presenta amb un conjunt de sis fotografats titulat *Expresión subdividida*, de l'any 2005. L'obra 24, de la sèrie «Capriccio IIID» és l'aportació d'**Alfred Lichter** (Alta Silesia, Alemanya, 1917). Es tracta d'una escultura de poliestirè expandit i pintat representativa de la recerca de l'autor per l'expressió pura. Xavi Muñoz aka **NinaBoy** (Barcelona, 1975) participa a la mostra amb *Dream Hunter*, obra que donava títol a la mostra individual presentada a principi de 2008. L'escultura *Passeig*, de ferro colat i feta el 2006, és la peça de **Joan Oliver** (Marratxí, 1978). L'obra formà part de l'exposició «Mom i tu» que aquest jove

escultor presentà a Addaya el 2006. De **Joan Vallespir** (Inca, 1969) podem contemplar la peça *Conjunt* (2008), inclosa al catàleg editat amb motiu de l'exposició *Reflexions de jugueta*.

Amb aquesta exposició podem valorar el treball dut a terme per Addaya durant cinc anys, un treball que ha possibilitat que el centre es converteixi en un espai viu, un espai dinamitzador de la cultura a la perifèria. Una iniciativa per imitar.

ADDAYA col·lecció. 5 anys de galerisme a Alaró
Casal de Son Tugores, Alaró
Fins al 13 de juny

ELS
NOSTRES
POBLES

suplement
d'EL MIRALL

amb el suport de:

Govern
de les Illes Balears

Conselleria de Presidència
Direcció General de Comunicació

GOVERN
de les ILLES
BALEARS

www.illesbalears.cat

PREMIS A LES ESCOLES

14 premis de 3.300 euros cadascun

Escola Decroly Barcelona
CFA Palau de Mar Barcelona
CEIP Mare de Déu del Portal Batea
CEIP Mossèn Cinto Folgueroles
CEIP Mare de Déu dels Xics La Font de la Figuera
CEIP Terres de Ponent Lleida
CEIP Mestre Ignasi Peraire Mollerussa
CEIP Jacint Verdaguer Santa Eugènia de Berga
CEIP Sant Domènec Santa Margarida i els Monjos
IES d'Auro Santpedor
IES Sineu Sineu
SES Sant Salvador Tarragona
CEIP Sant Gil Torà
CEIP Madrenc Vilablareix

PREMIS A MESTRES I PROFESSORS

Dotats amb 12.000 euros en conjunt

Premi a un estudi, assaig o recerca pedagògica, dotat amb 6.000 euros per a l'autor del treball guardonat i 3.000 euros de subvenció per contribuir a la seva edició.

Després de valorar les propostes presentades, el jurat ha decidit no adjudicar-lo.

Premi a una experiència didàctica, dotat amb 3.000 euros

Com sona l'ESO: concerts itinerants a l'aula al carrer Adolf Murillo, Alexis Calbo, Eduard Roselló, Vicent Bravo, Ester Carpi, Carlos Álvarez, Raúl Murillo Elena Llopis i Josep Alcover

PREMIS ALS ALUMNES

70 premis de 700 euros cadascun a treballs escolars

EDUCACIÓ ESPECIAL

Teatre: la lletra malalta Alumnes de secundària i TVA del CEE Tècniques Educatives Especials, de Sueca

EDUCACIÓ INFANTIL I CICLE INICIAL

El món geganter Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil del CEIP Labandària, de Sant Andreu de Llavaneres

Els contes de la pinya Alumnes de 2n de cicle inicial del CEIP Guillem-Sant Miquel, de Vic

Projecte de treball: festes i celebracions ens ajuden a conèixer el nostre poble Alumnes de 1r i 2n de primària del CEIP Sant Jaume, d'Alfàrb

La comunicació escrita Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil de la ZER La Segarra, de Sant Antolí

Viatgem amb poesia Alumnes de 1r de cicle inicial del CEIP de Pràctiques, de Tarragona

Treballem les emocions Alumnes de P4 d'educació infantil del CEIP Farigola, de Seva

Fem conversa Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil de l'escola Alfred Mata, de Puig-reig

La rinxols d'or Alumnes de P5 d'educació infantil del CEIP Castell d'Òdena, d'Òdena

Una experiència d'art Alumnes de 2n de primària de l'escola Gavina, de Picanya

Els petits científics Alumnes de P3, P4 i P5 d'educació infantil del CEIP Francesc Macià, d'Òrrius

Els colors de les emocions Alumnes de 1r de cicle inicial del CEIP Joan Maragall, d'Arenys de Mar

El nostre poble Vilanet, juguem amb els nombres, coneixem l'entorn, tot fent matemàtiques Alumnes de 2n de cicle inicial del CEIP Enxaneta, de Valls

El conte de casa Alumnes de P5 d'educació infantil del CEIP Rossend Montané, de Sant Pere Molanta

CICLE MITJÀ I SUPERIOR

Acollim els arbres Alumnes de 5è i 6è de primària de l'Aula d'Acollida del CEIP Mare de Déu de la Candela, de Valls

La nostra cuina Alumnes de 5è i 6è de primària de l'escola Mare de Déu del Carme, de l'Espluga de Francolí

Un calendari molt pagès Alumnes de 3r i 4t de primària de l'escola Vedruna, de Ripoll. **Jaume I (1208-2008)** Alumnes de 5è de primària de l'escola Sant Gregori, de Barcelona

El nostre refranyer Alumnes de 4t de primària del CP Don Blasco de Alagón, de Vilafranca del Cid

Els grafitis. Treball de camp sobre l'entorn del nostre poble Alumnes de 6è de primària del CEIP Teresa Salvat Llauredó, de l'Alaixar

De qui és aquest llibre? Alumnes de 3r de primària del CEIP Mowgli, de Reus

Una nova vida per a en Benet i el seu roure Alumnes de 4t de primària del CEIP Abel Ferrater, de la Selva del Camp

Taller d'escriptura: gent verbívora Alumnes de 4t de primària del CEIP Alfred Mata, de Puig-reig

Mercè Rodoreda: les nostres flors.

Trip-Trap: digital Alumnes de 4t i 5è de primària del CEIP Bordils, de Bordils

Projecte: l'hort de l'escola Alumnes de 4t de primària del CEIP Les Roques Blaves, d'Esparreguera

Gegants i nans Alumnes de 3r i 4t de primària del CEIP La Monjoia, de Sant Bartomeu del Grau

Postals de Catalunya i postals de Sant Julià de Vilatorrada Alumnes de 4t de primària del CEIP Bellpuig, de Sant Julià de Vilatorrada

Les petjades del poeta Alumnes de 3r de primària del col·legi Sagrat Cor de Jesús, de Súria

El camí de les trementinaires. Cantata Alumnes de 3r, 4t, 5è i 6è de primària del CEIP Tuixent, de Tuixent

ENSENYAMENT SECUNDARI OBLIGATORI (ESO)

Mercè Rodoreda al Gabriel Ferrater Alumnes de 2n d'ESO amb la col·laboració dels alumnes de batxillerat Natàlia Alcover, Patrícia Otero, Anna Cortadellas, Soledad Ramírez i Arnau Esteban, de l'IES Gabriel Ferrater, de Reus

Obrim una finestra al món! Projecte de ràdio escolar Alumnes d'ESO del SES Sant Salvador, de Tarragona

La volta al món en 80 dies Alumnes de l'Aula d'Acollida d'ESO de l'IES Ramon de la Torre, de Torredembarra

El món al nostre IES Alumnes de 1r i 2n de cicle d'ESO de l'IES Ramon de la Torre, de Torredembarra

Un projecte de l'Aula Oberta: la rateta que no escombrava l'escaleta Alumnes

de 3r i 4t d'ESO del SES Sant Salvador, de Tarragona

Retaule de Santa Maria la Blanca, del monestir de Sant Joan de les Abadesses, Ripollès Aina Font i Mireia Cordon, alumnes de 2n d'ESO de l'IES Abadessa Emma, de Sant Joan de les Abadesses

Construcció d'un penell Alumnes de 3r d'ESO del Col·legi Claret, de Valls

Contem romanços: el romancer i l'educació per a la pau. Contem romanços: el romancer i la violència de gènere Alumnes de 3r d'ESO de l'IES Pare Arqués, de Coentaina

Per què tothom no hi sent igual? Efectes de l'edat i l'entorn a l'audició de les persones Marc Darné, alumne de 4t d'ESO de l'escola L'Horitzó, de Barcelona

El dipòsit de la discòrdia: gas natural a Alcanar i Vinaròs Adrià Xaus, alumne de 4t d'ESO de l'escola L'Horitzó, de Barcelona

M'escoltes? Estudi de la situació dels músics al carrer M. Rosa Jaureguizar, alumna de 4t d'ESO de l'escola L'Horitzó de Barcelona

El diari d'uns futurs matemàtics ben curiosos Laia Bardina i Yonatan Rodríguez, alumnes de 4t d'ESO de l'escola Andorrana, de Santa Coloma d'Andorra

Caçadors de faltes Alumnes de 4t d'ESO de l'IES Antoni de Martí i Franquès, de Tarragona

Itineraris Ovidi Alumnes de 4t d'ESO de l'IES Pare Vitària, d'Alcoi

Catalans universals Martí Serra, alumne de 3r d'ESO de l'escola Bell-lloc del Pla, de Girona

No coneixia el poder de la poesia Alumnes de 1r i 2n d'ESO de l'IES Guadassuar, de Guadassuar

Josep Benet i Morell Llibert Aresté, alumne de 3r d'ESO de l'escola Bell-lloc del Pla, de Girona

Trimetral: la revista de l'escola Mestral Alumnes de 2n d'ESO de l'escola Mestral, de Sant Feliu de Llobregat

BATXILLERAT

L'aprenentatge de l'espanyol a l'àrea de Rochester NY i de l'anglès a l'àrea de Girona Mireia Martín, alumna de 2n de batxillerat de l'escola Vedruna, de Girona

Memòria històrica d'uns oficis esdevinguts art Laura Caamaño, alumna de 2n de batxillerat de l'IES Martí l'Humà, de Montblanc

Vola, Colometa! Dàmaris Lorenzo, alumna de 2n de batxillerat de l'IES Ramon de la Torre, de Torredembarra

Robot de navegació autònoma: Viperbot 1.0 Ivan Fernández, alumne de 2n de batxillerat de l'IES Joan Guinjoan i Gispert, de Riudoms

Llegat d'un silenci fet paraula Carla Lojo, alumna de 2n de batxillerat de l'escola Meritxell, de Mataró

Estudi i edició crítica de Records de l'avi Cristina Güell, alumna de 2n de batxillerat del Centre Educatiu Montclar, de Jorba

La cançó, el nostre referent lingüístic Pol Masdeu, alumne de 2n de batxillerat de l'IES Joan Puig i Ferrer, de La Selva del Camp

Joves i accidents. Exploració del perfil dels joves d'Esparreguera i de la seva percepció dels riscos domèstics quotidians Roger del Amo i Pau Saumell, alumnes de 2n de batxillerat de l'IES El Castell, d'Esparreguera

Els raigs còsmics Daniel Cosials, alumne de 2n de batxillerat de l'IES Ronda, de Lleida

Seguint les petjades còsmiques Laura Latorre, alumna de 2n de batxillerat de l'IES Guindàvols, de Lleida

Fent camí cap a la llibertat. L'escoltisme a Sants (1961-1977) Laura Gómez, alumna de 2n de batxillerat de l'IES Lluís Vives, de Barcelona

Adaptacions vegetals i cromatisme estacional al Pati de les tortugues Laura Pascual, alumna de 2n de batxillerat de l'escola Mestral, de Sant Feliu de Llobregat

DIVERSOS NIVELLS

Cantata Viatjar, quin descobriment! Alumnes d'educació infantil i primària del CEIP Angeleta Ferrer, de Mataró

Cantata Bruixes de Ricard Gimeno i Jesús Nieto Alumnes d'educació primària de la ZER Berguedà Centre, de Berga

Els nostres contes. La Festa Major Alumnes d'educació infantil i primària del CEIP Francesc Macià, d'Òrrius

50 anys endavant Alumnes d'educació infantil i primària del CEIP Martí Poch, de l'Espluga de Francolí

Sorolla, el pintor de la llum Tots els alumnes del CP Víctor Oroval, de Carcaixent

Mediterrània Alumnes d'educació infantil, primària i secundària de l'Escola Cooperativa El Puig, d'Esparreguera

A prop de l'escola: el pagès Alumnes d'educació infantil i primària del CEIP Les Moreres, de les Pobles-Aiguamúrcia

Millorem el nostre entorn Tots els alumnes del CEIP El Sitjar, de Linyola

Les escultures de la ciutat Alumnes d'educació infantil i primària del CEIP Rocafonda, de Mataró

Un cop d'ull al món Alumnes d'educació infantil i primària del CEIP Mare de Déu del Remei, d'Alcover

MÚSICA

8 de març: una revolta musical Alumnes de 3r i 4t de grau mitjà de música de l'escola municipal de música Robert Gerhard, de Valls

2 premis de 2.000 euros cadascun a experiències que fomentin la comunicació en català entre l'alumnat dintre i fora de l'aula

L'experiència del Servei d'Intermediació per la Llengua (SIL) a la Universitat Pompeu Fabra Eduard Herrmann, Elisenda Lamana, Núria Jové, Pau Xifrà, Xavier Martí, Mariona Ferrer, Laia Cirera, Adrià Rodríguez, Georgina Liró, Jordi Molinera i Roger Melcior, alumnes de la Universitat Pompeu Fabra

Jo, ara, també sóc d'aquí; jo, ara, també parlo català Alumnes d'educació infantil i primària del CEIP Peró, de Barcelona

Jurat: Carme Alcoverro, Carles Armengol, Rosa Boixaderas, Margarida Falgàs, Marcel Fité, Josep González-Agàpito, Isidre Moreso, Eulàlia Ros i Irene Seira

El camí dels Cingles

GASPAR VALERO

Itinerari

Plataforma del Funicular
(carretera de la Calobra,
Ma-2141 km 2,2)
– el porxo Esbucat
– peu de la coma del Ribell
– font de la Balma
– coll dels Cards Colers
– Ma-10, km 38,100
(vora el túnel de Son Torrella).

Horari aproximat:
2 h 10 min

(Temps aproximat de marxa,
sense les aturades)

Començam l'excursió a l'indret conegut amb el nom de la plataforma del Funicular, situat a la carretera que condueix a la Calobra (carretera Ma-2141 km 2,2), a poc més d'un quilòmetre de distància de les cases de Cals Reis i un poc abans del Nus de la Corbata.

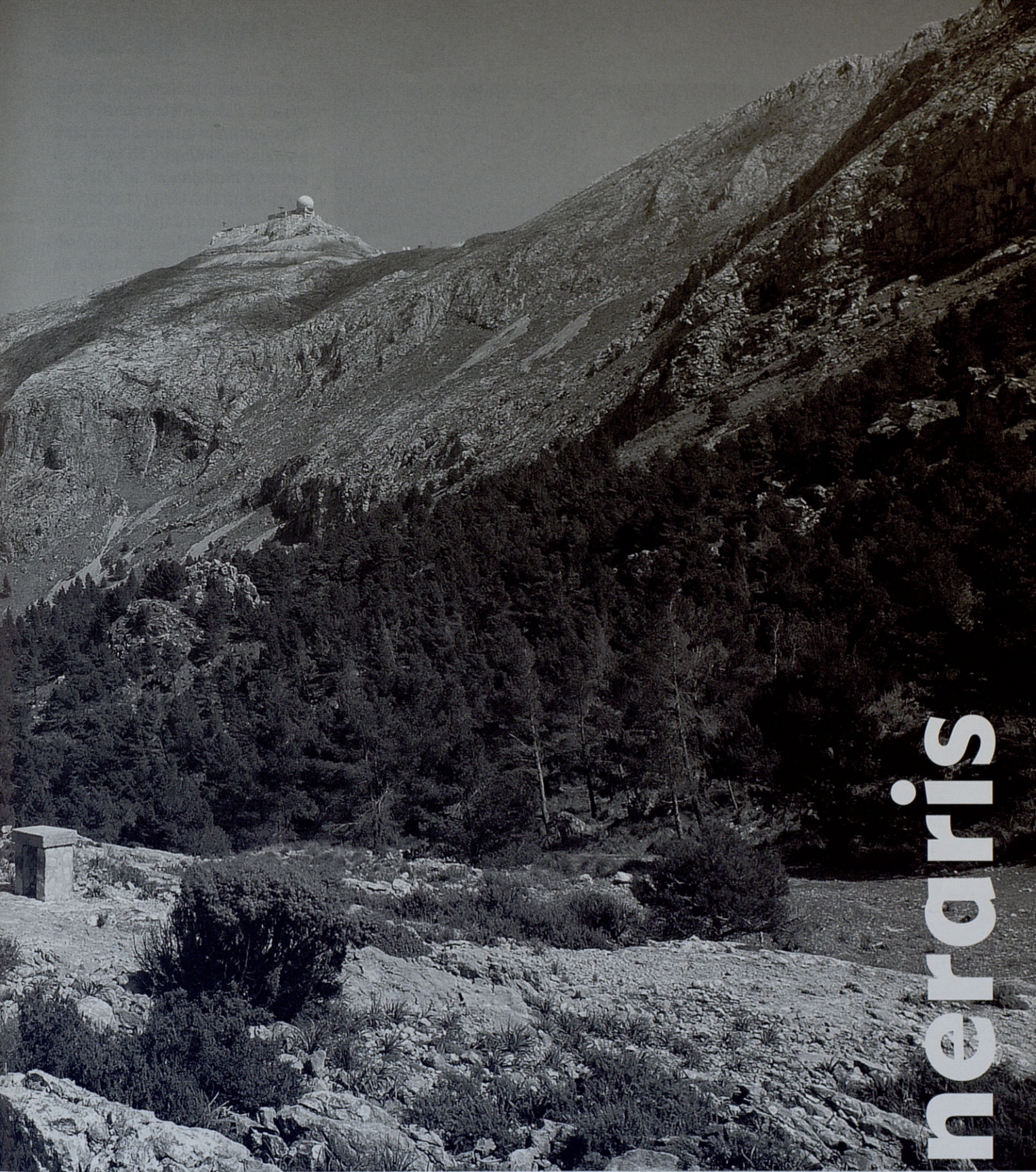
Un marge de paret seca ens recorda el projecte de construcció d'un funicular per cable que havia d'enllaçar aquest indret amb el cim del puig Major. Antoni Parietti Coll fou l'autor del projecte, que es presentà l'any 1934, just després de la inauguració de la carretera Turixant-la Calobra. La distància que havia de cobrir la línia era de 2.016 metres, amb un desnivell de 715 metres. Es projectà una cabina amb capacitat per a 25 passatgers i el trajecte s'havia de fer en 8 mi-

nuts. L'estació superior, al cim del puig Major, havia de tenir un restaurant i un observatori. El pla no va anar endavant amb motiu de la Guerra Civil.

Vora la plataforma surt en direcció nord-oest un camí de ferradura que puja dissenyant diversos

revolts pel coster baix de la serra de na Rius, contrafort nord-oriental del massís del puig Major. Els cims d'aquesta serra sorgeixen enlairats dibuixant un escalonament gegantí. Una vegada que hem assolit el porxo Esbucat, ja hem superat la pujada més difícil de l'ex-

Itineraris

cursió; un portell ens indica el canvi de vessant cap al coster nord del massís del puig Major i l'acabament de l'ascensió. El porxo Esbucat és una humil barraca en ruïnes, tal com indica el seu nom. Presenta una planta rectangular i un sol aiguavés. La vista panorà-

mica comença a ser espectacular: al sud-est, el massís del puig de Massanella; al sud-oest, la paret rocosa de la serra de na Rius, i al nord-oest, la torre de Can Palou retallada sobre la mar i, al seu peu, l'empetitida torre de Can Pau de la Calobra; més cap al nord el morro

de la Vaca ens indica la zona de la desembocadura del torrent de Pareis.

Iniciam ara pròpiament el camí dels Cingles. Aquesta paraula tan genuïna és sinònima de penya-segat, timba o espadat, i fa referència, com és clar, a les altíssimes

parets de roca nua i tallada a plom que ens envolten. La contrada que a partir d'ara apareix davant dels nostres ulls, la que s'estén sota el vessant nord del puig Major, és sens dubte de les més representatives de l'alta muntanya mallorquina.

Continuant des del porxo Esbucat, podem observar restes de marjades abandonades i una fonteta a l'esquerra del camí, amb una petita mina. A la dreta observam la penya del Castellot (780 m), que amb el puig veí configura el conjunt conegut popularment com a les Mamelles, en un clar exemple de metàfora toponímica; al seu peu, observam les cases del Bosc i la carretera de la Calobra.

A uns deu minuts del porxo arribam a un portell amb barrera de fusta, des d'on contemplam, a la nostra dreta, les ruïnes de les cases dels Colls. De l'antiga explotació agrícola, avui només en resten algunes ruïnes de paraments i l'era de batre. El rafal dels Colls d'en Colom, com es coneixia en el segle XIV, era una segregació de l'alqueria de Bini. Al llarg del segle XIX, la finca desaparegué, i s'integrà una part a Bini Gran i l'altra a Cals Reis.

El camí ens mostra restes de l'empedrat. Poc més endavant, ocupant

la panoràmica de la nostra esquerra, apareix un dels indrets més impressionants de la muntanya mallorquina: la coma del Ribell, coneguda també amb el nom de coma Fosca, que ascendeix vertiginosament entre la serra de na Rius, a l'esquerra, i el morro d'en Pelut, a la dreta, cap al cim del puig Major.

Just a l'entrada de la coma del Ribell passarem vora l'alzina Fumadora, típica nomenclatura tradicional que designa el lloc triat pels traginers o altres treballadors de la zona per fer un descans –la *fumada*– vora l'alzina, d'on agafa el nom de *fumadora*. Poc després passam sobre el jaç del torrent del Gorg dels Diners. Si miram cap a la dreta, podem intuir el curs vertiginós d'aquest torrent. A la dreta del camí destriam un porxo o barraca de roter amb una era separada de la construcció. Molt a prop del torrent es troba la font Subauma, dita també font de la Balma. Vora el camí hi ha una pica en forma d'abeurador rectangular que recull l'aigua de la font pròpiament dita, situada un graó més amunt. A la boca de la mina hi ha una pica rectangular on cau l'aigua provinent de l'ull de la font. El nom de la font fa referència a la balma o petita cavitat situada vora la font, i el

prefix *su-* (sus) indica *prop*, a la vora, és a dir, 'font vora la balma'.

Proseguim la caminada, ara amb un camí més ample, de carro, en direcció inicialment cap a les cases de Bini. Just després de la font hi ha una barrera metàl·lica. A la dreta tenim el pla d'en Gumbal, encara aprofitat com a terra de conreu. Les curioses roques conglomerades de la dreta reben el nom popular dels Matalassos. Pocs metres més endavant apareix la bifurcació del camí de les cases de Bini, cap a la dreta. Per l'esquerra avança el camí dels Cingles, per on continuam.

Les cases de Bini Gran dominen la vall i se situen sota un turó clivellat per l'erosió amb formacions de lapiaz, conegudes també com a *monges*, i en conjunt, com a rascler o esquetjar. En canvi, les cases de Bini Petit, més enfora, es troben amagades entre l'alzinar i a la dreta del cercle que configura l'era de batre. Tenim enfront el puig de l'Alzinar (933 m) i el coll de Bini. El nostre camí discorre per una espaiosa cornisa, per un còmode relleix situat entre els alts espadats del puig Major i les parets que tanquen la vall de Bini, més amagades des de la nostra perspectiva. Aquestes roques s'avancen sobre la verticalitat, en forma extraplomada, sota el camí. A uns vint minuts de la bifurcació del camí de Bini trobarem una petita font a l'esquerra del camí, reconstruïda recentment, ja que l'ampliació del camí de carro n'havia afectat la configuració. Vora la font hi ha un portell de nou.

Més endavant podem observar vora el camí, cap a la nostra dreta, és a dir, cap al costat de la mar, una roca ampla que gairebé no sobresurt del nivell del camí i que es troba solcada per cocons i per esclerxes d'erosió. És coneguda amb el nom de roca Saltadora. Per explicar la seva significació, reproduïm el testimoni de l'amo de Bini Petit, Joan Sastre: «Aquesta és sa roca Saltadora, així anomenada perquè hi ha una llegenda que diu que des d'amunt d'ella es cavall de Sant Jordi va pegar un bot fins a

Barcelona. Encara podeu veure ses petjades de ses potes de s'animal i es regueró de sa pixarada que va fer abans de pegar tan gros bot.»

Al llarg del nostre pas deixam elements que queden a certa distància del camí, com poden ser la font de l'Ermita, sota l'espadat de la dreta, mirant la coma Estreta de Bini i el puig de l'Alzinar al darrere, i la casa de neu del camí dels Cingles, enlairada vora la paret rocosa que s'estén sobre els nostres caps, a l'esquerra. A cinc minuts de la roca Saltadora passam per una altra barrera metàl·lica que duu escrit el nom de Bini Gran. Poc després, arribam al coll dels Cards Colers. El coll dels Cards Colers, un topònim de reminiscències botàniques, es troba a 890 metres d'altitud i fa partió entre els termes d'Escorca, per on hem caminat fins ara, i el de Fornalutx. A la dreta del coll, hi ha una creu de ferro situada sobre una base de ciment i de pedres. Fou bastida l'any 1985 a instàncies del pare Rafel Juan, MSSCC, gran coneixedor de la zona i mort l'any 1989. Commemora la possible localització en un indret proper de l'oratori de Sant Salvador d'Almallutx, capella documentada en l'edat mitjana, de similars característiques que la de Sant Pere d'Escorca.

El coll dels Cards Colers ens obre pas a la davallada, ja pel terme municipal de Fornalutx. A l'esquerra del camí tenim els impressionants tallats del penyal del Migdia (1382 m), així anomenat perquè configura el contrafort sud (migjorn o migdia) del massís del puig Major.

A pocs metres del coll trobarem una bifurcació de camins. No ens ha de preocupar excessivament perquè es tornen a unir poc més avall. Tanmateix, el de l'esquerra no és tan rost com el de la dreta, tot i que aquest no ens plantejarà el dubte de nous entreforcs de camins. Alguns minuts més avall del coll, apareix a l'esquerra del camí la fonteta de na Cavaio o dels Cards Colers. Té una mina alta i estreta que condueix l'aigua a l'exterior, fins a un petit cossi de terra cuita que deixa caure un degotís cap a una ampla pica rectangular. A l'altra part del camí podem veure una solitària barraca. Un poc més endavant arribam a una paret trans-

versal, amb un portell fet de totxos sobre el camí. A la dreta, observam un altre portell, més petit i amb barrera metàl·lica.

Aquesta paret amb els dos portells és el punt de referència que ens indica el lloc d'una bifurcació de camins. Seguint el camí ample, pel portell de l'esquerra, arribam en menys de deu minuts a la carretera Sóller-Lluc (Ma-10), a l'altura del km 38,100, després de passar una barrera metàl·lica que normalment es troba tancada, amb un pas a la dreta per a vianants. Una vegada a la carretera, cap a l'esquerra, per l'asfalt, prest trobam el túnel que dóna accés a la zona de Son Torrella, vora la base militar.

www.esrefugi.es

ESQUI SNOW	ESCALADA	BARRANCS ESPLECS	VIATGES	ADONEANYA TREKKING	CAMPING	ORIENTACIÓ	CURSOS

DES DE 1976

ES REFUGI

ESPORTS D'AVENTURA

Via Sindicat, 21, Pati. 07002. Palma de Mallorca, Illes Balears. T 971 71 67 31. A/e refugi@base.net

Tendències

cinefàgia

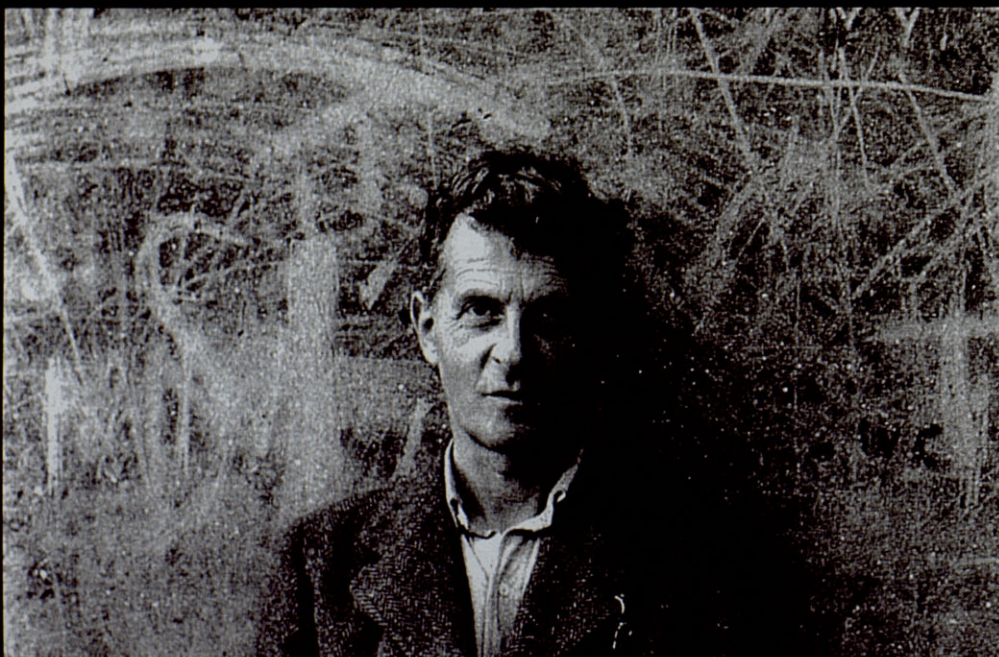
El final feliç és obligatori, segons Wittgenstein

MATÍAS VALLÉS

El cine sempre ha aportat una gran coartada per presumir de cultura, així que ens hem desplaçat fins a la ciutat de Wittgenstein, per adonar-nos que és una persona, si li perdonam la seva condició de filòsof. Quan concloïa els seus intensos treballs intel·lectuals –que no reproduïrem, ni tan sols sintetitzam, per no apartar-nos del nostre camí doctrinal–, el pensador es ficava en una sala d'exhibició, aquells primitius locals on els nostres avantpassats miraven pel·lícules abans de robar-les per Internet. El gran Ludwig, –el segon gran Ludwig, si recordam que hi va haver un Beethoven, o el tercer, si comptam al viscontinià Ludwig bavarès–, s'asseia en primera fila. És a dir, mirava el cine

per immersió perquè, com ell mateix assenyalava, encara que no en el *Tractatus*, des d'aquesta posició d'avantguarda «produeix l'efecte d'una bona dutxa».

Hem dilapidat un paràgraf, que no és una pèrdua substancial en el camp de la filosofia. A pesar de l'amargor amb què va saber embolcallar la seva existència, Wittgenstein –on no ens referim a la ciutat ni al castell del mateix nom– pensava que rodar una pel·lícula sense final feliç traïa l'essència d'aquesta disciplina industrial. I sense més dilació llançam el nostre lament, en quin moment traïm el deixeble de Bertrand Russell, l'home que en un inesperat rampell va agredir Karl Popper amb un atiador de ximeneia? O sigui, per què l'única exigència de les pel·lícules que s'acumulen en la nostra experiència recent consisteix a compartir un desenllaç desgraciat?, a qui dimonis se li va ocórrer que s'assemblassin a la vida? I ja n'hi ha prou d'interrogacions, encara que serveixi per amaranos de l'*élan* wittgensteinià. *Élan* és una paraula imprescindible en un article filosòfic no destinat al mercat francès. No afrontarem un article sobre finals de pel·lícules sense revelar-los. És fins i tot possible que hàgim camuflat en l'erudició de Wittgenstein el nostre brutal desig d'estripar les estrenes recents. Amb la possible excepció de *Bienvenidos al norte*, la resta acaba

Podem continuar per aquesta senda cap a l'infinit. Els espectadors mostren una força anímica sobre-

El germà del protagonista mor com a colofó a la insuportable *Slumdog millionaire*, encara que en aquest cas la pel·lícula només serveix d'aproximació al destí dels actors explotats per realitzar-la. Dins l'obsessió generalitzada per les pel·lícules desgraciades, hi ha graus de crueltat. En la majoria d'exemples que hem violentat, la mortaldat es redueix a protagonistes que poden comptar-se amb els dits d'una mà. Els creadors de *Señales del futuro* fan un altre pas de rosca a la carnisseria. Qualsevol lector de Wittgenstein es conformaria amb la liquidació de Nicolas Cage en cada una de les seves pel·lícules. Això obstant, l'australià Alex Proyas ha acabat amb el planeta sencer, carbonitzat per una incineració solar. A l'hora de traslladar un *biopic* a la pantalla, s'exigeix que l'evolució biogràfica desemboqui també en l'extinció. *Che II* compleix aquesta exigència estètica –i cap altra. L'espectador arriba a *Valkiria* tranquil·litat, perquè sap per endavant la mala sort que va córrer Von Stauffenberg. En resum, si Wittgenstein continuàs viu, hauria desertat de les sales cinematogràfiques, com la majoria dels seus contemporanis. Vivim l'era del final infelíc.

25 anys de biblioteques municipals creixem junts

Ajuntament de Palma

Arenal

Pça. Gaspar Rullan, 5 · 07600 Palma
Tel. 971 492 866
bibarenal@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Casal Solleric

Passeig del Born, 27 · 07012 Palma
Tel. 971 722 092
■ De dilluns a divendres de les 8.30 a les 14.30 h
■ Dimarts també de les 17 a les 20 h
Especialitzada en art

Coll d'en Rabassa

Albuera, 1 · 07007 Palma
Tel. 971 490 354
bibcoll@palma.es
■ De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
■ Dimarts i dijous també de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Cort

Pça. de Cort, 1 · 7001 Palma
Tel. 971 225 962
bibcort@palma.es
■ De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Establiments

Carretera Esporles, 74 · 07010 Palma
Tel. 971 765 192
biblioestabliments@telefonica.net
■ De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
■ Dimecres de les 9 a les 14 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Gènova

Barranc, 22 · 07015 Palma
Tel. 971 405 481
bibgenova@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Indioteria

Gremi Tintorers, 2 · 07009 Palma
Tel. 971 207 505
bibsaindioteria@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Josep M. Llopart

Emperadriu Eugènia, 6 (S'Escorxador) · 07010 Palma
Tel. 971 753 942
bibjmllopart@palma.es
■ De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h i de les 16 a les 20 h

Molinar

Xadó, 3b · 07006 Palma
Tel. 971 247 649
bibmolinar@sfa-palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Olivar

Plaça de l'Olivar, edifici Mercat de l'Olivar, 1ª planta · 07002 Palma
Tel. 971 726 580
bibolivar@palma.es
■ De dilluns a divendres de les 8 a les 14 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Polígon de Llevant

Ciutat de Querétaro, 3 · 07007 Palma
Tel. 971 242 155
bibpoligondellevant@sfa-palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Rafal Vell

Joan Estelrich Artigues, 50 · 07008 Palma
Tel. 971 474 414
bibrafalvell@sfa-palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Ramon Llull

Institut Balear, s/n · 07012 Palma
Tel. 971 299 260
bibramonllull@sfa-palma.es
■ De dilluns a divendres de les 8.30 a les 20.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Sant Jordi

Pau Bouvy, 31 · 07199 Palma
Tel. 971 742 036
bibsantjordi@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Santa Catalina

Fàbrica, 34 · 07013 Palma
Tel. 971 286 069
bibstacatalina@sfa-palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Cladera

Cala Mitjana, 41 · 07009 Palma
Tel. 971 470 839
bibsoncladera@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h
Dissabte de les 9.45 a les 13 h

Son Ferriol

St. Joan de la Creu, 43 · 07198 Palma
Tel. 971 429 856
bibsonferriol@palma.es
■ De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
■ Dilluns i dimecres també de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Son Forteza

Sant Isidre Llaurador, 25 · 07005 Palma
Tel. 971 273 507
bibsonforteza@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Gotleu

Josep Garcias 2b · 07008 Palma
Tel. 971 273 507
bibsongotleu@sfa-palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Rapinya

Catalina March, 4 A · 07013 Palma
Tel. 971 792 337
bibsonrapinya@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

Son Sardina

Camí Passatemps, 123 · 07120 Palma
bibsonsardina@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h
Dissabte de les 9.45 a les 13 h

Son Ximelis

Cap Enderroc, 14 · 07011 Palma
Tel. 971 791 233
bibsonximelis@palma.es
■ De dilluns a divendres de les 16 a les 21 h
■ Dimarts i dijous de les 10.30 a les 13.30 h
Dissabte de les 9 a les 13 h

Terreno

Dos de Maig, 1 · 07015 Palma
Tel. 971 737 709
bibelterreno@palma.es
■ Dilluns i divendres de les 9 a les 15 h
■ Dimarts, dimecres i dijous de les 15 a les 21 h

t'acostamlacultura
Regidoria de Cultura, Patrimoni
i Política Lingüística

CASAL SOLLERIC

PLANTA NOBLE

JOAN COSTA

Ondulacions de la Mediterrània

Abril - juny

MARTIN PARR

Assorted Cocktail

Juny - setembre

ENTRESÒL

RAFEL BESTARD

Inadaptacions. Obres 2000-2009

Abril - juny

... QUE VEINTE AÑOS NO ES NADA.

EL HUMOR DE MORDILLO

Juny - setembre

ESPAI QUATRE

JOSÉ MALDONADO

Espacio rápido

Abril - juny

JOSÉ RAMÓN AMONDARAIN

Juny - setembre

SES VOLTES

ÁLVARO LEIVA

Mare

Abril - juny

COLECCIONAR EL MUNDO (cinco fotógrafos americanos)

Diane Arbus · Harry Callahan · Lee Friedlander

Helen Levitt · Garry Winogrand

Colecciones FUNDACIÓN MAPFRE

Juliol - agost

Endavant amb el transport públic

Amb una inversió de més de 45 milions d'euros en obres, el Govern de les Illes Balears compleix el seu objectiu d'oferir als ciutadans un Transport Públic de qualitat.

La Conselleria de Mobilitat ha aconseguit millorar la seguretat a la xarxa ferroviària i al metro. Ha posat en servei l'estació intermodal d'autobusos, ha incrementat les freqüències de trens i autobusos, ha recuperat antigues estacions i ha implantat la bicicleta pública a la UIB. D'aquí dos mesos, s'haurà desdoblant la via entre l'estació d'Inca i de l'Enllaç.

El Transport Públic és ara més accessible gràcies al nou sistema tarifari integrat, arribant a **descomptes del 70%** sobre els bitllets normals i a la millora de les connexions de Palma amb tots els pobles de Mallorca.

14.000.000 de viatges justifiquen aquest esforç. Informa't sobre el teu transport al telèfon 971 17 77 77.

GOVERN
de les ILLES
BALEARS

www.illesbalears.cat

**Sempre
endavant**